

บทที่ 2

แนวคิด วรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ทัศนะของประชาชนต่อการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่เขตดอนเมือง” ผู้ศึกษาได้ค้นคว้ากรอบแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งหัวข้อการศึกษาออกเป็นส่วนตัวต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม
 - ทฤษฎีทางเลือก (Choice Theory)
 - ทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (Routine Activities Theory)
 - ทฤษฎีว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรม
 - ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม
 - ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation)
2. การป้องกันอาชญากรรม สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง
 - สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง (พื้นที่)
 - สถิติอาชญากรรม สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง
 - รูปแบบการป้องกันอาชญากรรม
 - มาตรการในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม
 - ผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิด

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทัศนะ ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2545 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ทัศนะ” ว่าหมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นบุคคล สิ่งของ การกระทำ หรือ สถานการณ์ต่าง ๆ

ปิยะ สุขประเสริฐ (2547, น. 20) ให้ความหมายของทัศนคติในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของประชาชนต่อประสิทธิภาพของตำรวจระดับสถานีในการให้บริการประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจนครบาลบางยี่เรือ” ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือความคิดเห็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รวมทั้งแนวทางปฏิบัติหรือท่าที ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมอย่างใดอย่างหนึ่ง

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงได้สรุปความหมายของคำว่าทัศนคติว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือความคิดเห็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รวมทั้งแนวทางปฏิบัติหรือท่าที ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมอย่างใดอย่างหนึ่ง ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลดอนเมือง ในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม

อาชญากรรมตามความหมายของกฎหมายอาญา หมายถึง การกระทำความผิดทางอาญา ทั่ว ๆ ไปซึ่งการกระทำนั้นกฎหมายได้บัญญัติไว้เป็นข้อห้าม และถือว่าเป็นความผิดและผู้กระทำผิดจะต้องได้รับการลงโทษ (ชาย เสวิกุล, 2547, น. 14) โดยที่อาชญากรรมได้จำแนกความหมายตามนัยของกฎหมายได้ดังนี้คือ

1. การกระทำความผิดเป็นความผิดในตัวเอง (Mala In Se) คือเป็นความผิดที่ถือว่าขัดต่อหลักศีลธรรมและฝ่าฝืนกฎเกณฑ์การยอมรับต่อสังคมอย่างร้ายแรงความผิดประเภทนี้ ได้แก่ ความผิดฐานฆ่าคนตาย ช่มชู้ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ การทำร้ายร่างกาย

2. การกระทำความผิดที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นข้อห้าม (Mala Prohibita) คือความผิดที่ขัดต่อหลักศีลธรรมและผู้กระทำผิดไม่มีความประพฤติเป็นอาชญากร และถึงแม้ว่าความผิดดังกล่าวจะขัดต่อสังคมแต่ไม่ถึงขั้นว่าชั่วร้าย ความผิดประเภทนี้ ได้แก่ การขับรถฝ่าไฟแดง การขายสินค้าหนีภาษี การเล่นเกมพนัน การเสพยาเสพติด การค้าประเวณี เป็นต้น

ประเภทของอาชญากรรม

John C. Mckinney (1966, p. 3) ได้แยกประเภทของอาชญากรรมตามลักษณะอาชญากรรมออกเป็น 8 ประเภท ได้แก่

1. อาชญากรรมที่กระทำอย่างรุนแรง (Violent personal crime) เช่น การฆาตกรรม การทำร้ายร่างกายให้บาดเจ็บสาหัส และการช่มชู้กระทำชำเรา

2. อาชญากรรมที่กระทำต่อทรัพย์สินตามโอกาสจะอันววย (Occasional property crime) เช่น การขโมยรถยนต์ ขโมยของในร้านค้า การปลอมแปลงเช็ค และทำลายสมบัติสาธารณะ

3. อาชญากรรมอาชีพ (Occupational crime) หมายถึง พวกทุจริตต่อหน้าที่ในห้างร้าน บริษัท หรือราชการ เช่น การยกยอก ข้อฉ้อ โฆษณาปลอมขายของผิดราคา กิจการตลาดมืด

4. อาชญากรรมการเมือง (Political crime) เช่น การกบฏ การปลุกปั่น เพื่อก่อความไม่สงบ การก่อวินาศกรรม

5. อาชญากรรมที่ขัดต่อระเบียบแบบแผนอันดีงามของสังคม (Public order crime) เช่น การเมาสุราอาละวาด คนจรจัด โสเภณี การติดยาเสพติด ฝ่าฝืนกฎจราจร

6. อาชญากรรมที่มีมาดั้งเดิม (Conventional crime) เช่น การปล้น ลักขโมย การบุกรุกเข้าไปในบ้านผู้อื่น

7. องค์การอาชญากรรม (Organized crime) เช่น กลุ่มการพนัน กลุ่มค้ายาเสพติด กลุ่มโสเภณี

8. อาชญากรรมที่ยึดเป็นอาชีพ (Professional crime) เช่น นักต้มตุ๋น การล้วงกระเป๋า การปลอมของมือปืนรับจ้าง

Marshall B. Clinard (1963) ได้จำแนกประเภทของอาชญากรรมตามระบบพฤติกรรมทางอาชญากรรมมากำหนดประเภทอาชญากรรมได้ดังนี้

1. อาชญากรรมที่ยึดเป็นอาชีพ (Profession crime) ได้แก่ การประกอบอาชญากรรมการกระทำความผิดกฎหมายอาชีพ อาชญากรรมประเภทนี้จะดำรงชีวิตอยู่ด้วยการกระทำผิดเพื่อหารายได้มาเลี้ยงตัวเองเหมือนคนประกอบอาชีพสุจริตเพื่อเลี้ยงชีพของตนเอง โดยมีการศึกษาเทคนิควิธีการประกอบอาชญากรรม มีการพัฒนาเทคนิคของตน มักจะมีความชำนาญในวิธีการเฉพาะอย่าง แต่ในทางปฏิบัติของอาชญากรรมประเภทนี้ไม่นิยมใช้ความรุนแรงหรือการใช้กำลังประทุษร้าย ดังนั้น สังคมจึงไม่มีปฏิกิริยาโต้ตอบ นักกฎหมายกำหนดโทษชั้นกลางแก่ผู้กระทำผิดประเภทนี้ มูลเหตุจูงใจ คือ เงินและการผจญภัยมักจะพบในสังคมเมืองที่มีความเป็นอยู่อย่างสะดวกสบาย เพื่อจะมีช่องทางในการประกอบอาชญากรรม มักมีความรอบคอบในการวางแผนและดำเนินงาน เช่น นักล้วงกระเป๋า ปล้นธนาคาร ปลอมเช็ค การพนันอาชีพ

2. อาชญากรรมติดนิสัย (Habitual crime) อาชญากรรมประเภทนี้ เกิดจากการที่บุคคลไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เข้ากับมาตรฐานของสังคม แต่ไม่พบความผิดปกติทางร่างกายและจิตใจตั้งแต่เกิด ไม่มีลักษณะแนวโน้มไปในทางไม่ดี แต่พบว่าสิ่งที่ผลักดันให้บุคคลกลายเป็นอาชญากรเกิดจากความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจ ภายหลังจากที่ถูกสภาวะบีบคั้นบังคับให้มีพฤติกรรมที่ผิดปกติที่ละเล็กที่ละน้อย อาชญากรประเภทนี้อาจมาจากตระกูลดี มีการศึกษา แต่ไปคบหาสมาคมกับกลุ่มมิจฉาชีพ อาชญากรรมประเภทนี้จะประกอบอาชญากรรมซ้ำ ๆ โดยไม่เกรงกลัวต่อบทลงโทษของกฎหมาย เมื่อพ้นโทษก็จะทำผิดซ้ำอีก สังคมถือว่าบุคคลประเภทนี้มีความชั่วติดอยู่ในบุคลิกภาพ ทางราชทัณฑ์ถือว่ากระทำผิดซ้ำถึง 4 ครั้ง ก็ไม่มีทางจะกลับตัวเป็นคนดีได้

3. อาชญากรรมปกเสื้อขาว (White collar crime) ได้แก่ พวกทำงานที่มีคอเสื้อขาวหรือฟ้า มีงานทำเป็นหลักฐาน แต่อาศัยตำแหน่งหน้าที่การงานในการทุจริต เป็นการกระทำผิดต่อความไว้วางใจในการประกอบอาชญากรรม เช่น พวกข้าราชการ นักธุรกิจ พ่อค้า เป็นต้น การกระทำผิดของอาชญากรรมประเภทนี้ ได้แก่ การคอร์รัปชั่น การค้าของหนีภาษี

4. อาชญากรรมการเมือง (Political crime) เป็นการกระทำที่นำมาซึ่งความสำเร็จทางการเมือง ซึ่งกฎหมายถือว่าเป็นความผิด เช่น อาชญากรรมที่เกี่ยวกับสงคราม การทรยศต่อชาติ การบ่อนทำลายชาติ การกบฏ

5. อาชญากรรมร่วมกันกระทำ (Organized crime) เป็นการรวมตัวกันของกลุ่มอาชญากรคือเป็นองค์การอาชญากร ภายในกลุ่มจะมีการดำเนินการอย่างมีแบบแผน มีการแบ่งหน้าที่กันทำมีผู้บริหารและผู้ดำเนินงาน ผู้กระทำผิดจะทำทุกอย่างเพื่อให้ได้เงินจากการกระทำทุจริตทุกอย่าง แม้จำเป็นจะต้องใช้วิธีการที่โหดร้ายทารุณก็ตาม เช่น การค้ายาเสพติด จัดหาโสเภณี การลักพาตัว ฯลฯ อาชญากรรมประเภทนี้เป็นอาชญากรรมประเภทร้ายแรง มีอิทธิพลทางการเงินสูงสามารถจัดซื้อเครื่องมือทันสมัย รวมทั้งจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในการประกอบอาชญากรรมเพื่อมิให้ถูกจับ และยังให้เงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองที่ขาดปัจจัยด้านการเงินในการหาเสียง สังคมปรารถนาที่จะให้รัฐมีมาตรการที่ได้เด็ดขาดเพื่อขจัดอาชญากรประเภทนี้ แต่เนื่องจากมีกลุ่มอิทธิพลและพลังของกลุ่มมากจึงยากในการปฏิบัติ

6. อาชญากรรมครั้งคราว (Occasional crime) ได้แก่ อาชญากรรมที่เกิดขึ้นโดยไม่มีเจตนาจะฝ่าฝืนกฎระเบียบของสังคม หรือกฎหมายบ้านเมืองแต่อย่างใด แต่กระทำไปด้วยความประมาท เลินเล่อขาดความระมัดระวัง ตามปกติธรรมดาจะเป็นผู้ที่เคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง เช่น การขับรถชนคน หรือการกระทำเพื่อรักษาชื่อเสียง

7. อาชญากรรมอุกฉกรรจ์ (Violent crime) ได้แก่ การกระทำผิดที่มีความรุนแรงอย่างยิ่ง เช่น การกระทำผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา ช่มชืดกระทำชำเรา ผู้กระทำผิดอาจจะอยู่ในกลุ่มวัฒนธรรมย่อย ที่คิดว่าการกระทำผิดดังกล่าวเป็นเรื่องปกติแต่ก็เป็นสาเหตุไปสู่การกระทำผิดรุนแรง

สาเหตุการประกอบอาชญากรรม

ในการศึกษาสาเหตุการประกอบอาชญากรรมนั้น ถ้ามองในแนวกว้างสามารถมองได้ใน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเกิดจากสาเหตุโดยทั่วไป ซึ่งครอบคลุมถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการประกอบอาชญากรรม ได้แก่ สภาพทางด้านร่างกาย และจิตใจ สภาพทางสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งมีอิทธิพลหรือแนวโน้มให้มนุษย์ประกอบอาชญากรรม ลักษณะที่สองศึกษามาจากสาเหตุเฉพาะ ศึกษาเฉพาะเจาะจงเป็นราย ๆ ไป เพื่อจะได้ทราบถึงสาเหตุแน่ชัดว่าเพราะเหตุใดบุคคลนั้น ๆ จึงได้กระทำผิดหรือมีอิทธิพลใดที่โน้มน้าวให้บุคคลนั้นประกอบอาชญากรรม (พวงเพ็ญ ใจกว้าง, 2542, น. 11)

สาเหตุทางร่างกายและจิตใจ

1. สาเหตุทางร่างกาย

อาชญากรรมมีสาเหตุมาจากร่างกาย มีลักษณะร่างกายและมีการประพฤติปฏิบัติตนในสังคมเช่นเดียวกับในสมัยที่มนุษย์ยังป่าเถื่อน เพราะมนุษย์รับสิ่งที่ได้เรียนรู้สืบทอดมาทางสายโลหิตจากบรรพบุรุษซึ่งถ่ายทอดมาเป็นรุ่น ๆ และแต่รุ่นที่ถ่ายทอดมานั้นจะมีลักษณะและอุปนิสัยที่ป่าเถื่อนดังกล่าว ได้แฝงนิ่งอยู่ไม่แสดงออกให้เห็นตกทอดมาหลายชั่วคน อาชญากรรมประเภทที่มีสัญชาตญาณป่าเถื่อนที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษด้วยการถ่ายทอดทางสายโลหิต

2. สาเหตุทางจิตใจ มาจากความเครียด ความอึดอัดใจ ความซับซ้อนใจ จะมีผลต่อสุขภาพจิต ทำให้เกิดความผิดปกติทางจิตใจขึ้น และนำไปสู่การกระทำผิดได้ ปัจจุบันบุคคลที่กระทำผิดเนื่องจากจิตใจที่ผิดปกติ มีมูลเหตุของการกระทำผิดฝังลึกอยู่ในจิตใต้สำนึกเกิดขึ้นมาจากสาเหตุทางอารมณ์ของบุคคลนั้น ๆ

สาเหตุทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

1. ไม่ยอมรับค่านิยมทางสังคม การที่บุคคลก่ออาชญากรรมขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่มีระเบียบทางสังคม ระเบียบของสังคมย่อมมีความสำคัญต่อปัญหาอาชญากรรม เพราะสังคมที่ไม่มีระเบียบยอมก่อให้เกิดการขัดแย้งในทางปฏิบัติ

การไม่ยอมรับค่านิยมทางสังคม คือ การที่บุคคลไม่ยอมรับรู้กฎหมายซึ่งมีอยู่ในสังคมนั้น ๆ หรือไม่ยอมรับหลักเกณฑ์ทางความประพฤติของสังคม ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ปกติทั่วไป

ความมีระเบียบเรียบร้อยหรือความมีระเบียบแห่งสังคม จะเกิดขึ้นได้จะต้องมีกฎข้อบังคับเพื่อคอยควบคุมดูแลพฤติกรรมของคนในสังคมมิให้เกินขอบเขต

2. ความแตกต่างกันในการคบหาสมาคม การที่บุคคลกระทำความผิดเพราะมีความโน้มเอียงในการที่จะฝ่าฝืนกฎหมาย หมายความว่า บุคคลนั้นเห็นกฎหมายมีความสำคัญน้อยกว่า ความต้องการที่จะกระทำผิด การที่บุคคลจะกระทำผิดนั้นเกิดจากการคบหาสมาคมกับกลุ่มบุคคลที่กระทำผิด และทุกคนหนีไม่พ้นที่จะสมาคมจากสิ่งที่อยู่รอบ ๆ หรือวัฒนธรรมที่อยู่รอบ ๆ

สังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม

สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ก่อให้เกิดอาชญากรรม ซึ่งปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย

สำหรับสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยนั้น โดนัล และรอฟท์ (Donald and Ralph, 1964 อ้างถึงใน พวงเพ็ญ ใจกว้าง, 2542, น. 12-14) ได้กำหนดลักษณะสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยไว้ 7 ลักษณะที่มีส่วนสนับสนุนให้เกิดอาชญากรรม คือ

- 1) ละแวกบ้านที่ยากจน
- 2) ย่านที่เป็นสลัม มีสภาพไร้กฎหมาย รวมกันอยู่อย่างหลากหลาย มีความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันในชนบทธรรมเนียมประเพณี
- 3) แหล่งที่ถูกตัดขาดจากสังคมที่ยึดมั่นในระเบียบแบบแผน และมีความขัดแย้งทางวัฒนธรรมภายในแหล่งนั้น
- 4) เขตที่อยู่กันอย่างหนาแน่นและขาดความสัมพันธ์กันเป็นส่วนตัว
- 5) เขตยากจนหรือเขตสลัมที่มีชนกลุ่มน้อยอยู่เพียงกลุ่มเดียว
- 6) เขตแห่งความเลวร้ายซึ่งตำรวจเข้าปกป้องหรือจัดการยังไม่ถึงมีโสภณีและการพนันอยู่ทั่วไป

2. สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว

ครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการเกิดอาชญากรรม เนื่องจากครอบครัวเป็นกลุ่มสังคมแรกของบุคคลมีความสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูพฤติกรรมของบุคคลจึงเกิดการเลี้ยงดู หากการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม หรือสภาพครอบครัวเป็นที่ไม่เคารพกฎหมาย นอกจากนี้ครอบครัวยังเป็นสถาบันที่มีหน้าที่จะให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน หากครอบครัวไม่สามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กได้อย่างเพียงพอ เด็กจะไปหาเองจากภายนอก ซึ่งอาจทำให้เกิดพฤติกรรมอาชญากรรมได้ เช่น ขโมยของ เป็นต้น

ครอบครัวเป็นหน่วยแรก ที่เด็กมีความผูกพันอย่างใกล้ชิดที่สุด หากเด็กขาดความรัก ความอบอุ่น ไม่มีโอกาสพัฒนาในด้านจิตใจและอารมณ์ เด็กจะเป็นปฏิปักษ์กับผู้อื่น และอาจเข้าร่วมกลุ่มกับบุคคลที่มีพฤติกรรมที่ไม่ยอมรับของสังคม และแสดงพฤติกรรมที่เป็นอันตรายกับสังคม

สภาพครอบครัวที่อาจเป็นสาเหตุให้เกิดอาชญากรรมได้ เช่น สภาพครอบครัวสมาชิกบางคนเป็นคนไม่มีศีลธรรม ติดเหล้า ติดยาเสพติด สภาพครอบครัวที่ขาดพ่อแม่ หรือขาดทั้งพ่อแม่จากการตาย หย่าร้าง แยกกันอยู่ หรือจากละทิ้งไป ครอบครัวที่พ่อแม่ไม่ควบคุมดูแลลูก ครอบครัวที่ไม่ลงรอยกันเมื่อคดีในการให้ความรัก มีความอิจฉา ขาดการเอาใจใส่ซึ่งกันและ

3. การคบหาสมาคมกับกลุ่มเพื่อน

กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญในการที่จะก่อให้เกิดอาชญากรรมได้ คบหาสมาคมหรือรวมกลุ่มกัน บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ซึ่ง Edwin H. Sutherland (วิรญา ปลั่งศรีสกุล, 2540, น. 13 อ้างถึงใน พวงเพ็ญ ใจกว้าง, 2542, น. 13) ได้กล่าวว่า คนกลายเป็นอาชญากรได้เพราะมีการเข้ากลุ่มกับพวกอาชญากรรมนานเกินไป การเข้าเป็นสมาชิกนี้จะนำไปสู่การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และอาชญากรรมเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ นั่น การเรียนรู้พฤติกรรมทางอาชญากรรม หมายถึง การเรียนรู้เทคนิคของการประกอบอาชญากรรม ทักษะคดีในการกระทำผิด แรงปรารถนาที่จะกระทำผิดตลอดจนสิ่งดึงดูดใจในการทำให้เกิดการกระทำผิด

4. ภาวะเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตมนุษย์ได้ สภาพทางเศรษฐกิจที่ไม่ดีจะทำให้เกิดสภาวะอันเหมาะสมแก่การประกอบอาชญากรรมง่ายกว่าธรรมดา (วิรญา ปลั่งศรีสกุล อ้างถึงใน พวงเพ็ญ ใจกว้าง, 2542, น. 12-14) ได้กล่าวไว้โดยชี้ให้เห็นว่าสังคมที่มีความเจริญทางอุตสาหกรรมมักเห็นความสำเร็จของชีวิตที่จะนำไปสู่ความสำเร็จอยู่ในสภาพที่ต้องดิ้นรนชวนชวาย มีอาจมีเงินมีทองใช้คล่องมือ ก็ต้องแสวงหาในทางมิชอบด้วยกฎหมาย ผู้มีประพฤติกรรมจะแยกไม่ออกระหว่างความถูกต้อง ชอบธรรม และแสดงความผิดคิดมิชอบ แต่เป็นการกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพื่อความร่ำรวยที่ตนตั้งไว้ถึงแม้จะไม่ถูกต้องตามกฎหมายก็ตาม

5. สื่อมวลชน

เป็นสิ่งที่มีส่วนในการเกิดอาชญากรรม โดยเฉพาะในสังคมข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันที่มีการเผยแพร่หรือสื่อให้เห็นพฤติกรรมที่ยั่วให้เกิดการประกอบอาชญากรรม มีการ

เผยแพร่วิวภาพ ข้อความที่ไม่เหมาะสมหรือสื่อพฤติกรรมไม่ควรแก่สาธารณชน ได้แก่ สื่อบันเทิงที่ถ่ายทอดให้เห็นอาชญากรรมหรือผู้ละเมิดกฎหมายเป็นศูนย์กลาง (Hero) หรือสื่อที่ถ่ายทอดให้เห็นการใช้กำลังหรือความรุนแรงต่าง ๆ สื่อเหล่านี้เป็นตัวกระตุ้น หรือหนุนทัศนคติที่มีอยู่แล้วของบุคคลให้เกิดการกระทำผิด ในบางครั้งอาจทำให้เกิดการเลียนแบบในกลุ่มเด็กและเยาวชน และกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้รับถ่ายทอดจากสื่อมวลชน ทั้ง ๆ ที่เป็นการกระทำผิดกฎหมายสื่อมวลชนจึงมีอิทธิพลในการแสดงออกของบุคคล และเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลให้เกิดอาชญากรรมได้

จะเห็นได้ว่าอาชญากรรมเกิดขึ้นได้สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น เพราะผู้ที่ก่ออาชญากรรมได้เรียนรู้จากสิ่งเร้าและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเลียนแบบในการกระทำผิด

ทฤษฎีการเลือก (Choice Theory)

ทฤษฎีการเลือก (พวงเพ็ญ ใจกว้าง, 2542, น. 33) มีสมมติฐานที่มาจากแนวคิดของสำนักคลาสสิกในเรื่องของเจตจำนงอิสระ (Free Will) ที่ว่าธรรมชาติของมนุษย์จะเลือกที่จะมีพฤติกรรมแบบใดโดยการคำนวณจากสิ่งที่สนองต่อความพอใจของบุคคล โดยสมมติฐาน คือ

1. เชื่อว่าบุคคลเป็นผู้มีอิสระในการกระทำผิด
2. แนวทางในการเลือกพฤติกรรมผิดกฎหมาย ขึ้นอยู่กับการที่บุคคลได้รับความพึงพอใจหรือผลประโยชน์สูงสุด ซึ่งความพึงพอใจหรือผลประโยชน์ที่ต้องการนั้นไม่จำกัดเฉพาะในรูปของทรัพย์สินเท่านั้น หากแต่ยังรวมถึงผลประโยชน์หรือความพึงพอใจด้านจิตใจด้วย (Seek pleasure avoid pain)

การที่บุคคลได้คิดคำนวณถึงผลที่จะตามมาหลังประกอบอาชญากรรมแล้วไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ที่ได้รับ ความเป็นไปได้ในการจับกุม อัตราโทษที่ได้รับหากถูกจับกุม ซึ่ง โรเนล คาร์ก และ ดีเร็ค ครอร์นีส (Cornish Clarke) ผู้นำในทฤษฎีนี้เสนอว่าการศึกษอาชญากรรมต้องมองว่าอาชญากรรมมีคุณสมบัติสองประการ คือ

1. คุณสมบัติของการประกอบอาชญากรรม (Offense Specific) หมายถึงข้อเท็จจริงที่ว่าอาชญากรรมจะมีพฤติกรรมแตกต่างกันไปจากรูปแบบของอาชญากรรม และด้านความชำนาญในการประกอบอาชญากรรม

2. คุณสมบัติของตัวอาชญากรรม (Offender Specific) หมายถึง ความแตกต่างของตัวอาชญากรในการตัดสินใจที่จะประกอบอาชญากรรม ก่อนที่จะกระทำผิดอาชญากรต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทั่วไป ได้แก่ โอกาสในการกระทำผิด ผลเสีย ผลประโยชน์ ตลอดจนความเสี่ยงรวมทั้งแรงกระตุ้น และมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดของอาชญากร ซึ่งหลังจากที่ได้คำนวณถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชญากรรมแล้วจึงตัดสินใจว่าจะประกอบอาชญากรรมหรือไม่

ทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (Routine Activities Theory)

ทฤษฎีกิจวัตรประจำวันเปรียบเสมือนทฤษฎีตอบรับกันกับทฤษฎีการเลือก ทั้งสองทฤษฎีเสนอแนวคิดที่ว่า สถิติอาชญากรรมเป็นผลผลิตของโอกาสอาชญากรรม ได้เสนอว่า ถ้ามีการเพิ่มคนดูแลมากขึ้นจะลดเป้าประสงค์หรือเป้าหมายในการก่ออาชญากรรมได้ ในขณะที่เดียวกันจะลดสถิติของผู้กระทำผิดด้วย ในทางกลับกันถ้าลดจำนวนคนดูแล สถิติอาชญากรรมจะสูงขึ้น ทฤษฎีกิจวัตรประจำวันเสนอแนวคิดว่าการมีกิจกรรมประจำวันของคนเราทำอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่เช้าออกจากบ้าน ไปทำงานโรงเรียนจนถึงกลับบ้าน ทุกวันธรรมดาจะปฏิบัติเช่นนี้ตลอด วันหยุดสุดสัปดาห์จะมีกิจวัตรประจำวันเช่นเดียวกันทุกวันหยุด ทำเช่นนี้เหมือนกันในรอบสัปดาห์ไม่เปลี่ยน ทำให้อาชญากรสังเกตได้และวางแผนได้ว่า คนคนนี้จะทำอะไรต่อไป (สุดสงวน สุธีสร, 2545, น. 64)

ทฤษฎีว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรม

ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Approach)

การป้องกันอาชญากรรมเป็นเป้าหมายของงานตำรวจ (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2541, น. 8) ซึ่ง (Sir Robert Peel) บิดาของการตำรวจยุคใหม่ได้เน้นว่า การป้องกันอาชญากรรม คืองานหลักของตำรวจ มีความสำคัญยิ่งกว่าการสืบสวนสอบสวนจับกุมและการลงโทษผู้กระทำผิด แนวคิดนี้เป็นพื้นฐานของทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งสรุปได้ว่าการปรากฏตัวของตำรวจย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรม เพราะเกรงกลัวการถูกจับกุม ดังนั้น สายตรวจจึงต้องแต่งเครื่องแบบและพกวิทยุ สายตรวจจึงมีลักษณะเด่นชัด เห็นได้ง่าย เพื่อข่มขวัญและยับยั้งอาชญากร การตรวจท้องที่อย่างสม่ำเสมอ ทำให้สมาชิกในชุมชนมีความรู้สึกที่ตำรวจ

อยู่ทั่วไป ด้วยเหตุนี้ ตามแนวทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย การปรากฏตัวของตำรวจ การกระจายกำลังตำรวจให้ครอบคลุมทั่วทั้งชุมชนจะช่วยป้องกันอาชญากรรมโดยลดช่องว่างสำหรับผู้ตั้งใจที่จะละเมิดกฎหมาย อนึ่ง งานตรวจท้องที่ของตำรวจมีลักษณะเป็นงานประจำและงานเฉพาะกิจ ในลักษณะงานประจำ ตำรวจสายตรวจมักได้รับการกำหนดพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันอาชญากรรมและระงับเหตุร้ายโดยมีช่วงระยะเวลาแบ่งเป็นแต่ละผลัด ส่วนในลักษณะงานเฉพาะกิจนั้น ตำรวจสายตรวจในทุกเขตพื้นที่ คือกำลังหลักที่พร้อมจะรวมตัวทันที ที่ได้รับคำสั่งจากศูนย์บัญชาการ เพื่อการปฏิบัติงานเฉพาะกิจที่เร่งด่วน

สรุปได้ว่า แนวทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายมุ่งกำหนดให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นงานหลัก ซึ่งสามารถดำเนินการได้โดยกลไกของรัฐเพียงฝ่ายเดียว รวมทั้งกำหนดอัตราส่วนของตำรวจต่อประชากรในจำนวนที่เชื่อว่า พอเพียงต่อการรับมือกับปัญหาอาชญากรรม

นวลจันทร์ ทศนชัยกุล (2540, น. 283-286) ได้นำเสนอทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายที่ใช้ในการป้องกันอาชญากรรมไว้ ดังนี้

แนวคิดในการบังคับใช้กฎหมายในการป้องกันและควบคุมอาชญากรรมเป็นทฤษฎีที่มุ่งไปที่หน้าที่ความรับผิดชอบของตำรวจใน ค. ศ. 1829 Sir Robert Peel ได้ก่อตั้งกรมตำรวจนครบาลแห่งกรุงลอนดอน และได้รับการยกย่องว่าเป็น “บิดาของการตำรวจยุคใหม่” สาระของทฤษฎีนี้ได้เน้นไปที่บุคลากรตำรวจ ภายใต้การบังคับบัญชาซึ่งตระหนักว่า การป้องกันอาชญากรรมคืองานหลักของตำรวจ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจะมีความสำคัญยิ่งต่อการสืบสวนและสอบสวน การจับกุมและการลงโทษผู้กระทำผิด

เมื่อพิจารณาแนวความคิดจะมุ่งงานหลักไปที่การออกตรวจท้องที่ โดยเชื่อว่าการปรากฏตัวของตำรวจย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มที่จะประกอบอาชญากรรมเพราะความเกรงกลัวการจับกุม ด้วยเหตุนี้ตำรวจสายตรวจควรแต่งเครื่องแบบ รถสายตรวจควรมีลักษณะเด่นชัดให้เห็นง่าย เพื่อเป็นการข่มขวัญผู้ยัง้ออาชญากร

ตามแนวทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายมุ่งไปที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ และการปฏิบัติใด ๆ เพื่อเป็นผลในการป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น เป็นการลดช่องโอกาสสำหรับผู้ตั้งใจจะละเมิดกฎหมาย การตรวจท้องที่นี้ควรจะจัดให้เป็นงานหลักที่เป็นประจำ และตำรวจสายตรวจมักได้รับมอบหมายให้ดูแลเขตท้องที่ในการป้องกันและระงับเหตุร้าย ในขณะที่เดียวกับการตรวจท้องที่ก็ยังคงจัดให้เป็นลักษณะงานเฉพาะกิจด้วย จากความคิดตามแนวทฤษฎีนี้เองได้มีการทดลองโดยได้จัดรูปแบบในการจัดสายตรวจแบ่งเป็น 3 แบบ ได้แก่

1. จัดเป็นกลุ่มควบคุม ซึ่งมีการจัดตรวจวิเทศตรวจ 1 คันต่อ 1 เขตพื้นที่ตาม ประเพณีนิยม

2. จัดเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 มีการจัดตรวจวิเทศตรวจแบบรุกโดยรถวิเทศจะออก จากศูนย์บัญชาการก็เฉพาะเมื่อได้รับแจ้งเหตุด่วนเหตุร้ายเท่านั้น และจะกลับเข้าสู่ศูนย์เมื่อเสร็จ ลินภารกิจ

จากผลการทดสอบสรุปได้ว่า ยุทธวิธีตรวจท้องที่โดยวิเทศตรวจไม่มีคุณค่าในการ ป้องกันอาชญากรรม และไม่ได้ช่วยให้ประชาชนรู้สึกอบอุ่นปลอดภัยแต่อย่างใด ได้มีการ ศึกษาวิจัยที่สหรัฐอเมริกาและอังกฤษโครงการตำรวจเดินเท้ามีผลต่อการลดอาชญากรรมในปี ค.ศ. 1966 ใช้เวลาเก็บข้อมูลระยะเวลา 8 เดือน ปรากฏผลจากการวิจัยรายงานว่า อาชญากรรม บนท้องถนนและพื้นที่สาธารณะทั่วไปลดลง คดีลักทรัพย์และปล้นทรัพย์ลดลง แต่สถิติ อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในที่รโหฐานหรือเคหะสถานบ้านเรือนไม่ลดลง

ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม

เป็นแนวคิดที่ว่า ถ้าทำสภาพแวดล้อมให้ง่ายต่อการสอดส่องดูแลแล้ว จะทำให้สามารถ ควบคุมอัตราอาชญากรรมได้ในระดับหนึ่ง หลายประเทศใช้หลักการนี้เพื่อแก้ไขปัญหา อาชญากรรม เช่น พระราชบัญญัติเพื่อการป้องกันธนาคารของสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. 1968 (The Bank Protection Act, 2511)

เมื่อ ปี ค.ศ. 1968 (พ. ศ. 2530) มลรัฐฟลอริดา สหรัฐอเมริกาได้นำหลักการนี้ไปใช้ โดยออกเป็นกฎหมาย (Safe Neighborhoods Act) หรือ CPTD – Related Law) หลังจากนั้น มีการสำรวจที่เกนเนสวิลล์ พบว่า การดำเนินตามหลักการดังกล่าวนี้ มีผลทำให้อาชญากรรม ลดลงถึงร้อยละ 65 และหลังจากกลุ่มผู้ค้าปลีกในโตรอนโต้ จำนวน 8,000 แห่ง ได้ใช้หลักการ ดังกล่าวนี้ มีผลทำให้อาชญากรรมลดลงร้อยละ 50 มีกำไรเพิ่มขึ้นร้อยละ 33

หลักการนี้จึงนับว่าสำคัญสำหรับงานตำรวจมาก ผู้ปฏิบัติต้องมีความเข้าใจว่าบริเวณ ใดสถานที่ใดก็ตามที่ประชาชนให้ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย คนร้ายส่วนมากจะมีความรู้สึก หวาดระแวงเกรงกลัวในการกระทำผิด เป็นความลำบากใจ อึดอัดใจของคนร้าย ผู้ปฏิบัติตาม ทฤษฎีนี้ควรคำนึงถึงหลักการ 2 ประการ ได้แก่

1. การวางแผนสภาพแวดล้อมภายในชุมชน เพื่อความสะดวกต่อการควบคุมและ ป้องกันอาชญากรรม คือ จัดระดับชุมชนให้มีการวางผังเมืองที่ดี โดยติดตั้งไฟให้สว่าง ออกแบบ

อาคารอย่างเหมาะสม สลักหมายเลขบนทรัพย์สิน จัดการในเรื่องที่อยู่อาศัย สร้างความมั่นคงของประตูหน้าต่าง ใช้สัญญาณเตือนภัย และใช้อุปกรณ์เปิดปิดเครื่องไฟฟ้า ซึ่งหมายรวมถึงอุปกรณ์เทคโนโลยีทุกชนิด ที่เป็นเครื่องสัญญาณเตือนภัย การกระทำดังกล่าวเพื่อสร้างความปลอดภัยและป้องกันอาชญากรรมในชุมชน

2. การจัดโครงการเพื่อป้องกันอาชญากรรม ได้แก่ การจัดทำโครงการต่าง ๆ โครงการเพื่อนบ้านเตือนภัยของประชาชนในประเทศสหรัฐอเมริกาหรือการจัดสายตรวจประชาชนเป็นโครงการที่นำมาใช้กับที่พักอาศัยแบบแฟลต การเคหะของมหานครนิวยอร์ก ได้คัดเลือกอาสาสมัคร 11,000 คน ซึ่งพักอาศัยในอาคารการเคหะแบ่งพื้นที่การรับผิดชอบจากบริเวณทั้งหมดของอาคาร 650 หลัง เป็นต้น

การศึกษาค้นคว้าของ ปรางทิพย์ เร่งศิริสกุล (2542, น. 35-38) ได้อธิบายไว้ว่าแนวทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม หรือเรียกย่อ ๆ ว่า ทฤษฎี ค.อ.ส. ซึ่งเป็นการผสมผสานกันระหว่างแนวคิดการป้องกันอาชญากรรมตามทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์กับทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย โดยได้นำความสำเร็จในการป้องกันอาชญากรรมและจุดเด่นของแต่ละทฤษฎีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้น

ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม ได้รับการพัฒนาขึ้นมาโดยมีข้อกำหนดเบื้องต้น ดังนี้

1. หลักทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม มุ่งที่จะลดช่องโอกาสสำหรับการประกอบอาชญากรรมในสภาพแวดล้อม แต่ไม่ได้ละเลยความสำคัญของตัวบุคคล ซึ่งมีแนวโน้มด้านจิตสำนึกที่จะละเมิดหรือไม่ละเมิดกฎหมาย
2. หลักทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม มีความพอเพียงในการควบคุมอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมหรือยอมรับได้
3. หลักทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม มีคุณค่าทางปฏิบัติในระดับสูงรวมทั้งส่งเสริมหลักศีลธรรมและมนุษยธรรม
4. หลักทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม มุ่งสนับสนุนการรวมตัวและสัมพันธ์ภาพระหว่างสุจริตชนในสังคม เพื่อให้เกิดแรงด้านทุจริต ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยภายในกรอบของกฎหมาย
5. หลักทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม ให้คำจำกัดความคำว่า “กฎหมาย” คือ กฎหมายซึ่งตราขึ้นเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนเป็นส่วนรวม

อาจสรุปแนวทางการปฏิบัติของตำรวจตามทฤษฎีนี้ได้ว่า เป็นลักษณะการปฏิบัติงาน ตำรวจที่นอกจากจะมองเห็นคุณค่าของบุคลากรตำรวจและประชาชนโดยรวมว่าเป็นองค์ประกอบ ที่บทบาทสำคัญ ในการควบคุมอาชญากรรมส่วนหนึ่งแล้ว ทฤษฎีนี้ยังคำนึงถึงสภาพแวดล้อม ต่าง ๆ ก็อาจถูกจัด ถูกใช้ให้เป็นประโยชน์ในการควบคุมอาชญากรรมได้เป็นอย่างมาก เช่นเดียวกันด้วย

มาตรการในการป้องกันตนเองจากอาชญากรรมของประชาชน

ประชาชนควรเข้ามามีบทบาทในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อเป็นการลดภัยแห่งอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้น ทั้งกับตนเอง ครอบครัว หรือเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะการป้องกันตนเองจากอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินในบ้านเรือน

ดังนั้น ทางกรมตำรวจ (อ้างถึงใน ปรางค์ทิพย์ เร่งศิริสกุล, 2542, น. 16-19) จึงได้ กำหนดมาตรการหรือวิธีการป้องกันอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินในบ้านเรือนให้แก่ ประชาชนทั่วไปนำไปปฏิบัติโดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ไม่ควรทิ้งบ้านไว้โดยไม่มีคนเฝ้าดูแล ควรให้มีคนเชื่อถือไว้วางใจได้เฝ้าดูแลบ้าน หรือที่พักอาศัยตลอดเวลา
2. ก่อนออกจากบ้านหรือที่พักอาศัยควรปิดประตู-หน้าต่าง ใส่กลอนกุญแจให้ เรียบร้อยกุญแจและกลอนประตู- หน้าต่างควรเลือกใช้ชนิดมั่นคงแข็งแรง เพราะคนร้ายสามารถ งดหลุด หากติดลูกกรงเหล็กตัดจะทำให้คนร้ายงัดยากยิ่งขึ้น แต่ต้องเว้นช่องไว้หากเกิดไฟไหม้จะ ได้หนีไฟออกได้
3. ควรร่วมมือกันกับเพื่อนบ้านในการดูแลบ้าน เมื่อออกจากบ้านก็ฝากเพื่อนบ้านให้ ช่วยดูแล
4. ไม่ควรเก็บทรัพย์สินที่มีค่ามากหรือเงินสดจำนวนมากไว้ในบ้าน
5. ที่วางเปลาซึ่งอยู่ติดกับที่พักอาศัยไม่ควรปล่อยให้มิดันไม้หรือหญ้าขึ้นสูง เพราะ คนร้ายอาจใช้เป็นที่ยึดเข้าทำการลักทรัพย์ และใช้เป็นที่ยึดตัวหรือหลบหนีได้ง่าย
6. บริเวณบ้านควรทำรั้วให้สูง ๆ และมั่นคงแข็งแรง กลางคืนควรเปิดไฟฟ้าให้มีแสง สว่างทั่วบริเวณบ้าน
7. เลี้ยงสุนัข หรือสัตว์อื่นที่ส่งเสียงดังเพื่อช่วยเตือนภัย สุนัขที่เลี้ยงควรเป็นพันธุ์ที่ เหาแก่และขังกรงไว้ภายในบริเวณบ้านเพื่อกันถูกวางยา
8. บ้านสองชั้นที่ต่อเนื่องกับครัว ให้ทำประตูหน้าต่างให้หนาแน่นแข็งแรง และการ รับประทานอาหารชั้นล่างควรปิดประตูหน้าต่างชั้นบนให้เรียบร้อยทุกครั้ง

9. เมื่อมีผู้โทรศัพท์มาถามว่ามีใครอยู่บ้านบ้างหรือไม่ อาจเพื่อหาโอกาสเข้ามาโจรกรรม ให้ตอบว่ามีคนอยู่หลายคน

10. ควรเล่ารายละเอียด กลอุบายต่าง ๆ ของคนร้ายให้กับผู้ที่พักอาศัยในบ้านให้ทราบเพื่อเตือนอย่าให้หลงเชื่อเหล่าเหล่าเหยื่อของคนร้าย และมีการเตรียมพร้อมในการป้องกันเหตุร้าย

11. การติดตั้งสัญญาณแจ้งภัย ควรใช้สัญญาณไซเรน เนื่องจากคนร้ายมักกลัวเสียงดังและเพื่อให้เพื่อนบ้านข้างเคียงทราบ จะได้ช่วยเหลือหรือแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ

12. เมื่อบ้านไม่มีใครอยู่ควรเปิดไฟทิ้งไว้บางห้อง

13. บ้านที่มีม่าน เมื่อพลบค่ำควรรูดม่านปิดไม่ให้คนภายนอกมองเห็นด้านใน

14. ในเวลากลางคืน เมื่อมีคนอยู่ในบ้านไม่ควรเปิดไฟในบ้านทิ้งไว้ เพราะคนร้ายจะเห็นทรัพย์สินภายในบ้านควรเปิดไฟนอกบ้านหรือรอบบ้าน ซึ่งจะทำให้มองจากภายนอกได้

15. ในเวลากลางคืนก่อนเปิดประตูบ้านให้ผู้ใด จะต้องดูช่องทางกระจกให้แน่ใจเสียก่อนว่าเป็นผู้ใด หรือใช้โซ่คล้องประตูไว้

16. ต้องตรวจสอบบัตรประจำตัวของช่างซ่อม หรือตัวแทนของบริษัทต่าง ๆ ที่จะเข้ามาในบ้านท่าน

17. อย่าปล่อยให้ผู้ใดเข้ามาในบ้าน โดยไม่แน่ใจว่าเป็นบุคคลตามที่อ้างตัวมาจริง

18. พยายามจดจำตำหนิรูปพรรณคนแปลกหน้า หรือจดจำหมายเลขทะเบียนรถที่ต้องสงสัย และเข้ามาอยู่ในละแวกบ้านของท่าน

19. ให้หยุดส่งหนังสือพิมพ์ในกรณีไม่มีใครอยู่บ้าน เพราะหากไม่มีผู้ได้รับจะเป็นที่สังเกตว่าไม่มีใครอยู่บ้าน

20. การรับลูกจ้าง คนงาน หรือพนักงาน ควรถ่ายรูปบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวอย่างอื่น สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว เพื่อทราบที่อยู่ ความเป็นมา อาชีพเดิม ลักษณะนิสัย ความประพฤติ ญาติพี่น้องหรือคนรู้จักที่สามารถติดต่อได้โดยทำบันทึกไว้ และหากต้องการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจพิมพ์มือไว้ทำการสอบประวัติ ก็ให้ขอความร่วมมือกับตำรวจท้องถิ่นเป็นประโยชน์ต่อการติดตามตัวหากเมื่อก่อเหตุร้าย

21. อย่าพยายามจับคนร้ายโดยลำพังตนเอง เมื่อคนร้ายกำลังก่อเหตุให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ทราบโดยเร็ว

22. เมื่อเกิดเหตุพยายามฆาตกรรมแล้วจดจำตำหนิรูปพรรณและจำนวนคนร้าย เครื่องแต่งกาย อาวุธ ยานพาหนะ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ สีเสื้อผ้า รุ่น หมายเลขทะเบียน หรือตำหนิที่เห็นได้ง่าย และเส้นทางหลบหนี

23. จดรายละเอียด ตำหนิ หรือลักษณะพิเศษของทรัพย์สินที่มีค่าและถ่ายรูปเก็บไว้ทุกรายการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าของทรัพย์สินรวม 4 ประเภท คือ

- ให้เจ้าของทรัพย์สินสามารถจดจำลักษณะของทรัพย์สินได้อย่างแม่นยำ และเป็นการป้องกันการเปลี่ยนแปลงสภาพของทรัพย์สินได้มากยิ่งขึ้น
- ในการติดตามทรัพย์สินที่ตกหล่น สูญหาย หรือถูกโจรกรรมได้ง่าย
- ในการแจ้งความและสืบสวนหาพยานหลักฐานแห่งการกระทำผิดที่ชักนำไปสู่การจับกุมผู้กระทำผิด
- ต่อการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับการรับซื้อทรัพย์สินที่ถูกโจรกรรม และเป็นการช่วยให้ประชาชนได้เพิ่มความระมัดระวัง หรือลดโอกาสแห่งการสูญเสียทรัพย์สินโดยประมาณได้เป็นอย่างดี

24. ระมัดระวังในการเปิดประตูรับและการพูดคุยกับคนแปลกหน้า โดยบุคคลที่ออกมาพบผู้ที่มาติดต่อควรเป็นผู้ที่มีชาววิหเวพิริบพันเหตุการณ์พอสมควร เพื่อป้องกันการให้ข้อมูลแก่บุคคลแปลกหน้า

25. การจัดสภาพกายภาพที่เกี่ยวกับภายนอกในอาคาร ที่เรียกว่า การเสริมความแกร่งให้เป้าหมาย ซึ่งมีหลักใหญ่ใจความคิดคือ การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์เพื่อป้องกันการบุกรุกหรืออย่างน้อยก็ทำให้การบุกรุกเข้าไปในเคหสถานที่ยากลำบากและใช้เวลามากยิ่งขึ้น เช่น กุญแจที่มีคุณภาพดี และลักษณะของบานประตูหน้าต่างที่คงทนและแข็งแรง และบานหน้าต่างที่จะเปิดไว้เป็นประจำเพื่อการถ่ายเทอากาศจะต้องอยู่ในด้านที่ไม่ลับสายตา ส่วนหน้าต่างที่ลับสายตาควรเปิดเป็นครั้งคราวในเวลากลางวันเมื่อมีผู้อาศัย และควรปิดเสมอในเวลากลางคืน มีการติดเหล็กดัด และควรมีการสำรวจความมั่นคงปลอดภัยของประตูหน้าต่าง เพื่อหาจุดบกพร่องเพื่อแก้ไข (ปุระชัย เปี่ยมสมบุญ, 2541, น. 48-52)

26. ควรติดตั้งตู้รับจดหมายแบบทึบ เพื่อประโยชน์ไม่เพียงแต่ป้องกันการสูญเสียของจดหมาย แต่ยังช่วยเก็บจดหมายไว้ไม่ให้ล่อสายตาบุคคลที่ผ่านไปมา โดยเฉพาะนักฉวยโอกาส (ปุระชัย เปี่ยมสมบุญ, 2541, น. 62)

27. การติดตั้งสัญญาณเตือนภัยไว้หลายแห่ง เช่น ในห้องน้ำ ห้องทำงาน ห้องนอน หรือบ้านใกล้เคียง เพื่อให้ผู้อื่นหรือเพื่อนบ้านใกล้เคียงทราบ กำหนดสัญญาณดีเกราะขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุร้าย และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบโดยเร็ว
28. ไม่ควรติดกลอนประตูหน้าต่างด้านนอกเพราะคนร้ายจะใช้เป็นห้องซังได้เป็นอย่างดี
29. ระมัดระวังคนแปลกหน้าที่มาเดินวนเวียนไปมาหลาย ๆ ครั้งหรือมีที่ท่าทางพิรุธน่าสงสัย ควรรีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ
30. ควรผูกมิตรกับเพื่อนบ้านใกล้เคียง เพื่อช่วยเป็นหูเป็นตาและให้ความช่วยเหลือแก่กันและกัน
31. ไม่ควรมีแต่เพียงเด็กหรือสตรีเท่านั้นอยู่เฝ้าดูแลที่พักอาศัย
32. ควรสำรวจประตู หน้าต่าง ช่องระบายอากาศ ของที่พักอาศัยให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงแข็งแรง การปิดทุกครั้งต้องใส่กลอนหรือกุญแจให้แน่นหนา

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation)

โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะประสบผลสำเร็จนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือและมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย จึงนำแนวความคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมมาใช้และอธิบายดังนี้คือ

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (อ้างถึงใน อิทธิพล สุขยิ่ง, 2541, น. 16) ได้กล่าวถึงสาระสำคัญของ การมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมกันปฏิบัติและการร่วมกันรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง การที่สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ชนบท เพื่อแก้ปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการ เปลี่ยนแปลงต้องยอมรับปรัชญาการพัฒนาชุมชนที่ว่ามนุษย์ทุกคนต่างมีความปรารถนาที่จะอยู่ ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะ อุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน ขณะเดียวกันต้องยอมรับความจริงที่ว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนา ได้ ถ้ามีโอกาสและได้รับการชี้แนะอย่างถูกต้อง

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (อ้างถึงใน อิทธิพล, สุขยิ่ง, 2541, น. 17) ได้ให้ความหมาย ของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการเกี่ยวข้อทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่ง ในสถานการณ์

กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้ทำการให้ (Contribution) บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง (2542, น. 19) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องความต้องการ และทิศทางการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องการนั้น ต้องมีมากพอจนเกิดการริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติ คือต้องเห็นพ้องต้องกันเป็นส่วนใหญ่ที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการนั้น โดยคนที่จะมาร่วมกันจะมีความตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

พรชัย รัตมีแพทย์ (อ้างถึงใน จารูวรรณ ชาวศรีทอง และ นริยา สุภาพพูล, 2548, น. 27-28) ได้ให้ข้อสรุปถึงความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้เป็น 2 นัยด้วยกันคือ

1. ในความหมายอย่างกว้าง การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของประเทศและการบริหารประเทศ โดยผ่านกระบวนการทางการเมือง เช่น การเป็นผู้บริหารพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี เป็นต้น รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นและการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย

2. ในความหมายอย่างแคบ การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปช่วยทำหน้าที่ซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยกระทำการภายในกรอบของกฎหมายหรือนโยบายของรัฐ

หน้าที่ของรัฐซึ่งมีมากมายหลายประการนั้น ย่อมประกอบด้วยกิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของรัฐ คือ การจัดบริการสาธารณะให้มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีความทั่วถึงและตรงกับความต้องการของประชาชน กิจกรรมบางเรื่องรัฐต้องดำเนินการเอง โดยประชาชนไม่อาจมีส่วนร่วมได้โดยตรง แต่อาจมีส่วนร่วมโดยทางอ้อมเพื่อให้รัฐสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนบางเรื่องบางลักษณะก็อาจให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้โดยตรงทั้งหมดหรือบางส่วน เพราะลำพังรัฐฝ่ายเดียวไม่อาจดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงไปได้เลย หรือแม้จะทำได้สำเร็จก็อาจต้องใช้เวลาหรือค่าใช้จ่ายสูงเกินกว่าจะหามาใช้ได้หรือไม่ทันสถานการณ์ หรืออาจมีความผิดพลาดเกิดขึ้นได้ ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงต้องเกิดจากความสำนึกในความรับผิดชอบต่อส่วนรวม สิ่งตอบแทนใดมาเป็นสิ่งจูงใจได้ทุกกรณี ด้วยเหตุนี้ จึงอาจแบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ 2 ลักษณะคือ

2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรง คือ การที่ประชาชนเข้าไปช่วยกระทำการในส่วนที่เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีขอบเขตของการกระทำดังนี้

- การกระทำที่เป็นหน้าที่ของประชาชนในการมีส่วนร่วม ซึ่งโดยทั่วไปเป็นการกระทำตามหน้าที่ซึ่งมีกฎหมายบัญญัติไว้ การกระทำตามหน้าที่จึงต้องอยู่ภายในกรอบและเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติไว้ หากผู้ใดไม่กระทำตามหน้าที่ก็จะต้องรับโทษตามกฎหมายนั้น
- การกระทำที่เป็นสิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วม สิทธิเช่นว่านี้อาจเกิดจากกฎหมายที่บัญญัติขึ้นหรืออาจเกิดจากนโยบายของรัฐบาล หรือการริเริ่มของประชาชนเอง โดยประชาชนจะใช้สิทธินี้หรือไม่ก็ได้ เป็นดุลยพินิจหรือความสมัครใจของประชาชนเอง
- การกระทำในฐานะเป็นเจ้าของหน้าที่ชั่วคราวของรัฐ เจ้าหน้าที่ชั่วคราวมาจากประชาชนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ และมีวาระการดำรงตำแหน่ง มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ทำหน้าที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่ประจำ เพื่อให้งานในหน้าที่ของรัฐมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยทางอ้อม คือ การที่ประชาชนไม่ได้เข้าช่วยกระทำการในส่วนที่เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยตรง แต่มีส่วนสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานของรัฐมีประสิทธิภาพ เช่น การให้ความร่วมมือโดยการเสียภาษีอากร ย่อมทำให้รัฐมีรายได้สำหรับดำเนินกิจกรรมในอำนาจหน้าที่ได้ เป็นต้น

อรรถัย ก๊กผล (อ้างถึงใน พัชรีย์ สิโรตส, 2546, น. 2-3) ยังให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในปัจจุบันว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้ การเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกัน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

สำหรับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมนั้น มีนักวิชาการได้ให้ความคิดเห็นไว้ดังนี้

Sullivan (1971 อ้างถึงใน จตุพร บานชื่น, 2543, น. 57) ได้ให้แนวความคิดว่าตำรวจกับประชาชนนั้น เป็นเพื่อนร่วมงานกัน คือ ร่วมกันต่อสู้อาชญากรรมโดยร่วมมือช่วยเหลือกันและกัน

Willson & Mc-laren (1972 อ้างถึงใน จตุพร บานชื่น, 2543, น. 57) กล่าวว่า การที่ประชาชนจะให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนงานตำรวจเท่านั้น เป็นผลมาจากความสัมพันธ์ที่มีต่อกันระหว่างตำรวจกับประชาชน โดยมีทัศนคติ พฤติกรรม และการแสดงออกของแต่ละฝ่ายเป็นองค์ประกอบที่จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ต่อกันในลักษณะต่าง ๆ

Cald Well (1965 อ้างถึงใน จตุพร บานชื่น, 2543, น. 58) การได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชน จะทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรมและนำไปสู่การสืบสวนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จตุพร บานชื่น (2543, น. 62) ยังได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจการของตำรวจ ได้แก่ การให้ข่าวสาร การเป็นพยาน การปฏิบัติตามคำแนะนำ ช่วยชี้เบาะแสของคนร้าย

การมีส่วนร่วมของบุคคลในกิจกรรมหนึ่ง ๆ อาจมีส่วนร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือหลายขั้นตอนก็ได้ นักวิชาการได้แบ่งขั้นตอนต่าง ๆ ของกิจกรรมไว้แตกต่างกันออกไปคือ

White (1980, pp. 125-128) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมประกอบไปด้วย 3 มิติ มิติที่หนึ่ง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะไรควรและทำอย่างไร มิติที่สอง มีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา การลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ มิติที่สาม มีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน ทั้งยังได้เพิ่มเติมอีกว่าสาระสำคัญของการมีส่วนร่วมในประการที่สี่ ที่ควรนำมาพิจารณาคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานที่ทำไป

Cohen and Uphoff (1980, pp. 324-328) ซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกับ White โดยได้แบ่งประเภทการมีส่วนร่วมไว้เป็น 4 ประเภท คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่ม ตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ

2. การมีส่วนร่วมในปฏิบัติการ ประกอบด้วยการสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหาร และการประสานขอความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่ว่าจะ เป็นผลประโยชน์ในด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

จึงกล่าวได้ว่า ขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วม ควรจะเริ่มตั้งแต่เกิด การค้นปัญหาและสาเหตุของปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์

แนวความคิดทฤษฎีนี้มีรากฐานมาจากนักอาชญาวิทยากลุ่มชิคาโก ซึ่งบางครั้งเป็นที่รู้จักในนามของ "สำนักนิเวศวิทยาอาชญากรรม" (The Ecological School of Criminology) ใน ค.ศ. 1920 Robert E. park นักอาชญาวิทยาเขาเคยเป็นนักหนังสือพิมพ์ที่นครชิคาโก มีความสนใจและเห็นความสำคัญของชุมชน ซึ่งเขามองเห็นแยกเป็น 3 ทาง คือ

1. แนวความคิดของ Darwin มองถึงความสัมพันธ์ระหว่างสัตว์และพืช
2. แนวความคิดของ Simmel เห็นว่าคุณลักษณะเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ที่มีความสัมพันธ์กันในทางสังคมหรือชุมชน
3. แนวความคิดของ Durkheim พิจารณารายละเอียดไปอีกว่าความหนาแน่นของประชากรเป็นปัจจัยที่กระทบต่อความแก่งแย่งทางสังคม และการแย่งงาน

การเกิดอาชญากรรมในเขตเมือง มีผู้กล่าววางหลักไว้หลายคน เช่น Burgess, Clifford R. Shaw และ Henry D. Mc Key มีความเห็นสอดคล้องกัน ที่ว่าอาชญากรรมจะเกิดขึ้นมากในเขตเมืองใหญ่ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมซึ่งก็เป็นไปตามธรรมชาติก่อให้เกิดความไม่เป็นระเบียบในทุก ๆ ด้าน จากแนวความคิดของกลุ่มชิคาโกนี้ ทำให้เกิดแนวคิดในการป้องกันอาชญากรรม Herbert Gans เป็นนักวิชาการที่มีความคิดสืบทอดจากหลักทฤษฎีของกลุ่มชิคาโก เป็นพื้นฐาน ในการสร้างแนวความคิดที่เรียกว่า "หมู่บ้านในเมือง" เขาเริ่มมองเห็นว่าความสามัคคีความสัมพันธ์ของคนในชุมชนจากแบบจำลองหมู่บ้าน การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่อกันเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการรักษาความปลอดภัย อันจะมีผลต่อการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน

2. การป้องกันอาชญากรรม สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง

สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง

ที่ตั้ง 510 หมู่ 7 ถนนเตชะตุงคะ แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210 พื้นที่รับผิดชอบ 30.00 ตารางกิโลเมตร

ประวัติสถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง

ได้เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2520 โดยแยกตัวออกมาจาก สถานีตำรวจนครบาลบางเขน สถานที่ทำการเดิม ได้เช่าอาคารตึกแถวขนาด 3 คูหา ของเอกชน เลขที่

16/22-24 ถนนสรองประภา แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ หลังจากนั้นทางสถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง ได้ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมาเรื่อย จนในวันที่ 24 ธันวาคม 2524 สถานีตำรวจนครบาลดอนเมืองได้ย้ายไปยังที่ทำการแห่งใหม่ ตั้งอยู่เลขที่ 210 ถนนเดชะตุงคะ แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ ซึ่งในขณะนั้นนับเป็นอาคารที่ก่อสร้างขึ้นใหม่ โดยถูกต้องตามลักษณะของงาน อยู่ในทำเลที่เหมาะสม สะดวกแก่ประชาชนในการเดินทางมาติดต่อราชการ มีขนาดกว้างขวาง พร้อมทั้งยังเหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ โดยที่ทำการแห่งใหม่นี้ได้รับเกียรติจาก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พลเอก สิทธิ จิรโรจน์ มาเป็นประธานในพิธี และได้เปิดทำการมาจนถึงปัจจุบันนี้..

พื้นที่รับผิดชอบ

สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง มีพื้นที่รับผิดชอบประมาณ 34.5 ตารางกิโลเมตร ซึ่งมีขนาดเท่ากันกับสำนักเขตดอนเมือง ประกอบด้วย แขวงสีกันเพียงแขวงเดียว ปัจจุบันมีประชากรพักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน 161,634 คน เป็นผู้ชาย จำนวน 80,623 คน และเป็นผู้หญิง จำนวน 81,011 คน

เขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตท้องที่ สถานีตำรวจภูธรตำบลปากคลองรังสิต ตั้งแต่คลองประปาฝั่งตะวันตกติดต่อกับคลองบ้านใหม่ จรดคลองเปรมประชากรฝั่งตะวันออกแล้วไปตามลำลาดเป็นฝั่งทิศใต้ติดกับถนนพหลโยธินเลียบฝั่งตะวันออกของถนนพหลโยธิน ถึงทางแยกถนนไปลำลูกกาฝั่งใต้ตัดตรงไปยังคลองหกสายล่างติดกับคลองสองซุดใหม่ จรดเขตจังหวัดปทุมธานี ท้องที่สถานีตำรวจภูธรตำบลคูคต

ทิศใต้ ติดต่อกับเขตท้องที่สถานีตำรวจนครบาลบางเขน ตั้งแต่คลองตาอูฐ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตท้องที่สถานีตำรวจนครบาลบางเขน และ สถานีตำรวจนครบาลสายไหม ตั้งแต่สะพานประดิษฐ์กัลการเลียบคลองสองซุดใหม่ตะวันตก ถึงคลองหกสายล่างจรดเขตจังหวัดปทุมธานี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอปากเกร็ด ตั้งแต่ริมคลองประปาฝั่งตะวันตก คลองตาอูฐฝั่งใต้ไปตามคลองประปาจรดเขตจังหวัดนนทบุรี

สภาพพื้นที่โดยทั่วไป

สภาพทั่วไปของพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง ส่วนใหญ่เป็นย่านที่พักอาศัย, หมู่บ้าน และเขตพื้นที่ของกองทัพอากาศ ย่านธุรกิจการค้าที่มีความเจริญรุ่งเรือง ได้แก่ การทำอากาศยานกรุงเทพ ตลาดวัฒนาพันธ์ ตลาด ก.ส.บ. ตลาดใหม่ดอนเมือง ตลาดเสริมเพิ่มพูน

(ตลาดเปรมประชากร) ย่านที่อยู่อาศัยส่วนมากเป็นหมู่บ้านจัดสรรมีอยู่ประมาณ 109 หมู่บ้าน (เป็นชุมชนที่สำนักงานเขตดอนเมืองรับรอง 71ชุมชน) โรงแรมมีเพียง 1 แห่ง คือ โรงแรมอมารีแอร์พอร์ต นอกจากนั้น จะเป็นโรงงานอุตสาหกรรม ประมาณ 10 โรงงาน เช่น โรงงานทอผ้าไทย โรงงานพรมไทย ฯลฯ สถานที่ราชการที่สำคัญ ได้แก่ กองบัญชาการกองทัพอากาศ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย สำนักงานเขตดอนเมือง แขวงการทางกรุงเทพ สถานีรถไฟดอนเมือง

ชุมชนในเขตดอนเมือง

สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง มีชุมชน จำนวน 73 ชุมชน ประกอบด้วยชุมชนของหมู่บ้านจัดสรร จำนวน 59 ชุมชน และชุมชนแออัด จำนวน 14 ชุมชน

หมู่บ้านจัดสรร จำนวน 59 ชุมชน

ลำดับ	ชุมชน	ถนน	พื้นที่ (ไร่)	จำนวน ประชากร	ชื่อประธานชุมชน	ที่อยู่ของประธาน
1	วังทอง	วิภาวดีรังสิต (ออก)	60	2,000	นายประจักษ์ ภาพอัมพร	34/23 ม.9 แขวงสีกัน
2	ดาวทอง	เลียบคูนายกิม สาย1	50	1,120	นายทวีศักดิ์ อารักษ์	99/4 ม.9 แขวงสีกัน
3	ร่วมใจพัฒนา กรป. กลาง	เลียบคูนายกิม สาย1	20	305	พล.ท.ลมูล คล้ายพุด	64/4 ม.2 แขวงสีกัน
4	อยู่เจริญ- บุญมา	เลียบคูนายกิม สาย1	30	2,456	นายสว่าง แก้วสมทรัพย์	19/26 ม.2 แขวงสีกัน
5	เปรมประชา	วิภาวดีรังสิต (ออก)	54.2	1,393	พล.อ.ต. ยงยศ กระแสนรอด	22/4 ม.7 แขวงสีกัน
6	อยู่เจริญ	วิภาวดีรังสิต (ออก)	78	4,136	นายเสรี มีหอม	24/962 ม.9 แขวงสีกัน
7	ศุภลักษณ์	วิภาวดีรังสิต (เข้า)	50	1,550	นายประมาท อะทองฤทธิ	24/130 ม.9 แขวงสีกัน
8	ธนิษฐ 1	วิภาวดีรังสิต (ออก)	130	3,780	นายวิทยา อาคมพิทักษ์	22/105 ม.9 แขวงสีกัน
9	ธนิษฐ 2	วิภาวดีรังสิต (ออก)	20	322	นายพิสุทธิ อนุรุทธิ์สาลี	22/69 ม.9 แขวงสีกัน

ลำดับ	ชุมชน	ถนน	พื้นที่ (ไร่)	จำนวน ประชากร	ชื่อประธานชุมชน	ที่อยู่ของประธาน
10	บัณฑิตโฮม	วิภาวดีรังสิต (เข้า)	20	960	พล.อ.อ. เฉลิม หั่นกะสัน	161/283 ม.9 แขวงสีกัน
11	ตัดขาวิลล่า	พหลโยธิน (ออก)	10	1,780	นายพัฒนา บุญญพัฒนานุกุล	54/63 ม.9 แขวงสีกัน
12	ปิ่นเจริญ 1	สรงประภา	70	5,698	นายธงชัย กลางชนีย์	1669/367 ม.3 แขวงสีกัน
13	ปิ่นเจริญ 2	สรงประภา	105	3,101	นายพัฒนาพงศ์ สายิกาลักษณ์	1669 ม.3 แขวงสีกัน
14	ปิ่นเจริญ 3	สรงประภา	113	4,240	ว่าที่ร้อยตรีวิทยา ยมกนิษฐ	310/629 ม.3 แขวงสีกัน
16	เจษฎา	พหลโยธิน (ออก)	15	1,575	นายประจวบ กลุ่มจิต	56/17 ม.9 แขวงสีกัน
17	สหกรณ์เคหะ สถานครูไทย	สรณคมน์	50	628	นายประหัด อังคณาวิศิษฐ์	236/134 ม.3 แขวงสีกัน
18	วังโพเวช	สรงประภา	175	2,705	นางละอาน พงษ์ประพันธ์	45/2 ม.3 แขวงสีกัน
19	หมู่บ้านสิน วงศ์	สรงประภา	100	1,959	นางนพวรรณ ทิพย์กลมวัลย์	234/237 ม.3 แขวงสีกัน
20	หมู่บ้านวัฒนา นันท์	สรงประภา	15.5	297	พ.ต. เกื้อกุล บัวเทศ	370/42 ม.3 แขวงสีกัน
21	ฝั่งโขงดอน เมือง	สรงประภา	62	1,054	นางมณฑิยา ประตุแก้ว	-
22	ศรีกาญจน์	สรงประภา	63	536	นางยงยุทธ สงวนอารมณ	102/67 ม.5 แขวงสีกัน
23	แก้วงาม	ประชาอุทิศ	11	169	นายไพบุลย์ บุญคุ้ม	24/26 ม.4 แขวงสีกัน
24	สวนฝรั่ง	สรงประภา	15	563	นายสมพงษ์ ศรีทอง	ม.3 แขวงสีกัน
25	สายอัมพันธ์- เอมสาร	ประชาอุทิศ	17	153	นายณรงค์ บุญแท้	50/49 ม.4 แขวงสีกัน

ลำดับ	ชุมชน	ถนน	พื้นที่ (ไร่)	จำนวน ประชากร	ชื่อประธานชุมชน	ที่อยู่ของประธาน
26	พัฒนาประชา อุทิศ	ประชาอุทิศ	12	239	นายทองพูน กงสำโรง	54/1 ม.4 แขวงสีกัน
27	แม่ทองก้อน	สรงประภา	56	539	พล.อ.อ. สมศักดิ์ เขมจิราธรา	50/23 ม.1 แขวงสีกัน
28	ศรีดอนเมือง	สรงประภา	195	3,397	นายสะอาด จิตรีปลื้ม	254/1 ม.1 แขวงสีกัน
29	พลอยไพลิน	ประชาอุทิศ	12	350	ว่าที่ร้อยตรี พศิน ราชบุรี	82/98 ม.1 แขวงสีกัน
30	บุญมาก	ประชาอุทิศ	50	1,504	นายเฉลิม ตริกกลาง	180/48 ม.1 แขวงสีกัน
31	สุวรรณี	ประชาอุทิศ	51	396	นายชยุต แสงมณี	293/3 ม.1 แขวงสีกัน
32	ไทยเทียร	สรงประภา	23	978	นางสาววิลาวั รณ ทองดี	45/8 ม.1 แขวงสีกัน
33	บุรพา 19	หลังวัดเวฬุวนาราม	30	350	นายพูลศักดิ์ มยุรพงษ์	19/155 ม.5 แขวงสีกัน
34	บุรพา 17	หลังวัดเวฬุวนาราม	50	1,009	นางศศิธร ชาญพิทยกิจ	8/263 ม.5 แขวงสีกัน
35	บุรพา 18	หลังวัดเวฬุวนาราม	42	1,224	นายพรวน นามเยี่ยม	87/60 ม.5 แขวงสีกัน
36	บุรพา 16	หลังวัดเวฬุวนาราม	30	1,300	นายอำพน ทับศรี	8/595 ม.5 แขวงสีกัน
37	ศิริสุข	ช่างอากาศอุทิศ	195	3,588	นางบุญมาก ชมพู่	111/520 ม.5 แขวงสีกัน
38	ประชาอุทิศ ม่วงมณีร่วมใจ	ช่างอากาศอุทิศ	40	2,212	นายปราโมทย์ ปานฉะนี้	63/31 ม.4 แขวงสีกัน
39	นิเวศน์ชาวฟ้า	ช่างอากาศอุทิศ	109	939	นายสนั่น ประสิทธิ์สังเสริม	138/1 ม.1 แขวงสีกัน
40	ชุมชนเสริม เพิ่มพูล	เข็ดวุฒากาศ	20	578	นายสำเนา ด้วงสอ	42/2 ม.5 แขวงสีกัน

ลำดับ	ชุมชน	ถนน	พื้นที่ (ไร่)	จำนวน ประชากร	ชื่อประธานชุมชน	ที่อยู่ของประธาน
41	ไม้เขี้ยววิลล่า	หลังวัดเวฬุวนาราม	13.4	858	นายสมพิศ ศรีประไหม	36/105 ม.5 แขวงสีกัน
42	โกสุมสามัคคี 1	โกสุมร่วมใจ	20	2,195	นายเฉลิม กัลดิษฐ์	4/201 ม.4 แขวงสีกัน
43	โกสุมสามัคคี 2	โกสุมร่วมใจ	25	1,721	นายวิเชียร ชื่นวงษ์	14/153 ม.5 แขวงสีกัน
44	โกสุมร่วมใจ 1	โกสุมร่วมใจ	185	810	นายอุดม ทองไพจิตร	17/51 ม.4 แขวงสีกัน
45	โกสุมร่วมใจ 2	โกสุมร่วมใจ	180	750	นายสมศักดิ์ ศิริ	30/15 ม.4 แขวงสีกัน
46	รัตนาวลัย	โกสุมร่วมใจ	50	1,406	ว่าที่พันตรี อาชวี ไครงกาพย์	176/368 ม.1 แขวงสีกัน
47	ชุมชนสตรี เหล็กพัฒนา	ช่างอากาศอุทิศ	50	1,300	นายมนัส สินสถาน	176/368 ม.1 แขวงสีกัน
48	ทำนบร่วมใจ	วิภาวดีรังสิต	20	275	นายบุญช่วย ทองเลิศ	84/16 ม.1 แขวงสีกัน
49	ร่วมมิตรแรง ศรัทธา	พหลโยธิน	20	339	นางปทุม เป็รียวนิม	15/2 ม.8 แขวงสีกัน
50	นปอ.	เดชะตุงคะ	10	875	พ.อ.เอกชัย พานแก้ว	5511/4303 ม.3 แขวงสีกัน
51	หมู่บ้านวัฒนา นันท์	ช่างอากาศอุทิศ	50	402	นายสุ แสงศร	156/45 ม.1 แขวงสีกัน
52	หมู่บ้านดอน เมืองวิลล่า	สรงประภา	80	1,154	นายสุชาติ ปราศรี	316/45 ม.3 แขวงสีกัน
53	ชุมชนเทพ ประทาน	หลังวัดเวฬุวนาราม	30	841	นายปรีชา ธเนศธาดา	64/11 ม. แขวงสีกัน
54	ชุมชนอมร พันธ์	คูนายกิมสาย 1	20	958	นายมังกร บุญสอน	7/268 ม. แขวงสีกัน
55	หมู่บ้านโกสุม รวมใจ 3	โกสุมร่วมใจ	50	831	นายอาบ รัตนสิงห์	195/86 ม. แขวงสีกัน

ลำดับ	ชุมชน	ถนน	พื้นที่ (ไร่)	จำนวน ประชากร	ชื่อประธานชุมชน	ที่อยู่ของประธาน
56	หมู่บ้านเวียง เทพ 9	โกสุ่มสามัคคี	10	2,190	นางสาวมาลินี แซ่เตี๋อง	-
57	ชุมชนบดินทร์ เข้าส์	พหลโยธิน	25	851	นางกาญจนา พุทธรักษ์	-
58	ชุมชนร่วมใจ รัก	เข็ดดุมอากาศ	15	345	นายนิธิ บำรุงศรี	-
59	ชุมชนอยู่เจริญ 9 ไร่	เลียบคูนายกิม	18	1,119	ร.อ. เฉลยศักดิ์ จันทร์ไทย	-

ชุมชนแออัด จำนวน 14 ชุมชน

ลำดับ	ชื่อชุมชน	ถนน	พื้นที่ (ไร่)	จำนวน ประชากร	ชื่อประธานชุมชน	ที่อยู่ของ ประธาน
1	พรหมสัมฤทธิ์	สรงประภา	50	934	นายสำราญ ดวงดี	39/1 ม.3 แขวงสีกัน
2	ประชากร 4	เข็ดดุมอากาศ	40	425	นายสำเนา ด้วงสอ	311/3 ม.11 แขวงสีกัน
3	บำเพ็ญ ประโยชน์	ช่างอากาศอุทิศ	1,120	330	นายมนัส สินสถาน	211/1 ม.1 แขวงสีกัน
4	ปู่เจ้าสมิงพราย สะพานปูน	ช่างอากาศอุทิศ	45	406	นายธีระวัฒน์ กัญตะจุฬา	157/1 ม.1 แขวงสีกัน
5	พัฒนาตลาด กลาง	สรงประภา	28	1,412	นายสมบัติ สิทธิรังสีนภา	387/1 ม.3 แขวงสีกัน
6	ประเสริฐเปรม ประชา	ช่างอากาศอุทิศ	42	851	นางสาววิลาวรรณ ทองดี	38/1 ม.1 แขวงสีกัน
7	ประชากร 3	เข็ดดุมอากาศ	80	768	นายสงัด ทนรุ่งโรจน์	53/1 ม.11 แขวงสีกัน
8	ร่วมมิตรแรง ศรัทธา	พหลโยธิน	20	339	นางปทุม เป็รียวนิม	15/12 ม.8 แขวงสีกัน
9	หน้าท่าอากาศ ยานด่านใต้	เข็ดดุมอากาศ	3	153	นายเล็ก แดงอ่อน	121/1 ม.10 แขวงสีกัน

ลำดับ	ชื่อชุมชน	ถนน	พื้นที่ (ไร่)	จำนวน ประชากร	ชื่อประธานชุมชน	ที่อยู่ของ ประธาน
10	ชอยสะพาน ร่วมใจ	วิภาวดีรังสิต (เข้า)	40	321	นายบรรยง ภักคสังข์	233/99 ม.1 แขวงสีกัน
11	ร่วมพัฒนา	เลียบคูนายกิม สาย 1	20	339	นายวิชัย กำลังเดช	142/1 ม.7 แขวงสีกัน
12	ทำนบร่วมใจ	วิภาวดีรังสิต (เข้า)	275	47	นายบุญช่วย ทองเลิศ	195/1 ม.3 แขวงสีกัน
13	หลังวัดไผ่เขียว	เชิดวุฒากาศ	100	350	นายพรเทพ เพชรพนาศักดิ์	42/201 ม.5 แขวงสีกัน
14	นปอ.	เดชะตุงคะ	10	875	พ.อ.เอกชัย พานแก้ว	555/11 ม.3 แขวงสีกัน

ตารางที่ 2.1

สรุปสถิติคดีอาญา เปรียบเทียบปี พ.ศ.2549 และ ปี พ.ศ.2548

ของ สน.ดอนเมือง

ประเภทคดี	พ.ศ.2549		พ.ศ.2548		คดีเกิดเพิ่ม / ลด
	รับแจ้ง	จับ	รับแจ้ง	จับ	
1. คดีอุกฉกรรจ์สะเทือนขวัญ	15	5	51	21	-36
2. คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ	131	31	151	20	-20
3. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	392	136	403	146	-11
4. คดีที่น่าสนใจ	224	13	314	31	-90
5. คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	591	591	549	549	+42
รวมทั้งกลุ่มคดี	1,353	776	1,468	767	-115

ที่มา: สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง พ.ศ. 2549

รูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง

1. จัดชุดชุมชนสัมพันธ์ และผู้บังคับบัญชาทุกสายงานออกตรวจเยี่ยมชุมชนเป็นประจำ เพื่อรับฟังปัญหาความทุกข์ร้อนและข้อแนะนำจากประชาชนนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ตำรวจให้ตรงกับความต้องการของประชาชน
2. ออกตรวจเยี่ยม ให้ความรู้คำแนะนำแก่ประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม การติดต่อแจ้งเหตุที่รวดเร็ว และสรุปสถานการณ์อาชญากรรมในเขตพื้นที่ให้ประชาชนรับทราบ
3. ส่งเสริมบทบาทและให้ความสำคัญกับคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจระดับสถานี โดยให้มีส่วนร่วมเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมอย่างเต็มที่ การพิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการจะยึดจากความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความมีคุณธรรมเป็นหลัก
4. ประสานความร่วมมือกับศูนย์ร่วมวิทย์ และหน่วยงานของเอกชนที่จัดตั้งขึ้นในเขตเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการตรวจตราป้องกันอาชญากรรม โดยให้ตำรวจเป็นพี่เลี้ยงคอยแนะนำการปฏิบัติอย่างใกล้ชิด
5. ส่งเสริมประชาชนที่ช่วยเหลือกิจการงานตำรวจ ด้วยการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณ และให้รางวัลตามความเหมาะสม โดยเฉพาะกรณีที่ได้รับบาดเจ็บ จะต้องให้การดูแลรักษาเป็นอย่างดี
6. พัฒนาระบบสายตรวจเชิงรุก โดยให้ปฏิบัติงานเชิงรุกแบบมีเป้าหมาย กำหนดแผนการตรวจที่ชัดเจน โดยอาศัยข้อมูลท้องถิ่น และสถานการณ์อาชญากรรมในเขตพื้นที่
7. บูรณาการกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกฝ่าย มาช่วยในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม โดยเฉพาะช่วงที่มีการออกแผนระดมและช่วงเทศกาลต่าง ๆ

มาตรการในการป้องกันอาชญากรรมของสถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง

1. สถานการณ์ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ รถยนต์ รถจักรยานยนต์
 ด้วยในปัจจุบัน สถิติคดีลักทรัพย์ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นผลพวงจากนโยบายของรัฐบาลที่มีการปราบปรามยาเสพติด และผู้มีอิทธิพล ซึ่งได้ผลเป็นรูปธรรมและเป็นที่น่าพอใจทำให้คนร้ายมุ่งเน้นการประทุษร้ายต่อทรัพย์ โดยเฉพาะลักทรัพย์ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ซึ่งบางครั้งมีการปฏิบัติงานกันเป็นขบวนการ เนื่องจากยานพาหนะต้อง

ใช้เดินทางไปในสถานที่ต่าง ๆ และบางครั้งต้องจอดทิ้งไว้เป็นเวลานาน จึงเป็นช่องทางให้คนร้ายสามารถลักเอาไปอย่างง่ายดาย โดยเฉพาะสถานที่ที่ไม่มีผู้ดูแลรักษาความปลอดภัย หรือไม่มี การป้องกันทรัพย์สินของตนเองเท่าที่ควร ทำให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนอย่างยิ่ง (สถานี ตำรวจนครบาลดอนเมือง, 2550)

1.1 ช่วงระยะเวลา เกิดเหตุ จากสถิติการรับแจ้งคดีรถหาย

เวลา 00.01-05.00 น. เหตุเกิดมากที่สุด

เวลา 19.00-24.00 น. เหตุเกิดรองลงมา

1.2 สถานที่เกิดเหตุบริเวณ

- ลานจอดรถ แพลต อพาร์ทเมนท์ คอนโดมิเนียม หมู่บ้าน
- ตลาดนัด
- ริมนน

2. สภาพปัญหา

2.1 สภาพพื้นที่ เป็นพื้นที่บริเวณเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง พื้นที่สภ. อปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี สภ. ต ปากคลองรังสิต จังหวัดปทุมธานี สภ. ต ประตู่ลำจุกฟ้า จังหวัดปทุมธานี และ สภ. ต คูตค จังหวัดปทุมธานี ซึ่งจากการวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมแผน ประชุกกรรมของคนร้าย ในคดีที่ผ่านมาส่วนมากคนร้ายที่ก่อคดีในเขตพื้นที่เป็นคนร้ายที่มาจาก เขตติดต่อ ข้างเคียงดังกล่าว

2.2 สภาพพื้นที่ มีถนนสายหลัก และทางด่วนเชื่อมต่อและผ่านไปยังจังหวัด ใกล้เคียงได้อย่างรวดเร็ว สะดวกต่อการหลบหนีหลังก่อเหตุ

2.3 สภาพพื้นที่ การพักอาศัยของประชาชนในพื้นที่ เป็นหมู่บ้านจัดสรร อพาร์ทเมนท์ คอนโดมิเนียม แพลต บ้านพัก บ้านเช่า ชุมชน จำนวนมาก โดยเฉพาะชุมชนมี จำนวน 73 ชุมชน ประชากรในเขตดอนเมือง ประมาณ 160,000 คน ซึ่งสถานที่พักส่วนใหญ่ ไม่ได้จัดสถานที่จอดรถไว้โดยเฉพาะ บางครั้งนำรถยนต์ มาจอดบริเวณข้างถนนสายหลักและ ถนนหน้าบ้านพัก ซึ่งไม่มีรั้วกั้น ซึ่งเป็นปัญหาแห่งการเกิดอาชญากรรม การโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ขึ้นในเขตพื้นที่ดอนเมือง

3. ภารกิจ

งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง มีหน้าที่ ในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยเฉพาะกำหนดมาตรการลด สถิติคดีลักทรัพย์ รถยนต์ รถจักรยานยนต์

4. วัตถุประสงค์

- 4.1 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยต่อทรัพย์สินของประชาชน
- 4.2 ลดสถิติคดีลักทรัพย์ รถยนต์ รถจักรยานยนต์
- 4.3 สามารถติดตามจับกุมคนร้ายให้ได้ในที่สุด
- 4.4 สร้างภาพลักษณ์ที่ดีในหน้าที่ตำรวจต่อประชาชน
- 4.5 บรรลุเป้าหมายตามคำสั่งและนโยบายของผู้บังคับบัญชา

5. การปฏิบัติ

5.1 เร่งรัดการป้องกันปราบปรามคดีลักทรัพย์ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ให้อยู่ในระดับที่ประชาชนมีความปลอดภัยในทรัพย์สิน

5.2 มาตรการป้องกันถือว่าสำคัญที่สุด เน้นย้ำการเพิ่มประสิทธิภาพสายตรวจทุกระบบ และการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด

5.3 ใช้งานมวลชนสัมพันธ์ เพื่อสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามในทุกชั้นตอน

6. มาตรการในการป้องกันการประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน

6.1 ปรับแผนการตรวจ การตั้งจุดตรวจค้น จุดการสกัดจับ ให้สอดคล้องกับสถานภาพอาชญากรรมที่เกิดขึ้น สถานที่เกิดเหตุและช่วงเวลาที่มียุทธภัยประจำ

6.2 ปรับแผนจุดเคลื่อนที่ ประจำช่วงเวลาที่ยุทธภัยและทางออกที่คาดว่าเป็นเส้นทางที่คนร้ายใช้ในการหลบหนี

6.3 เพิ่มความเข้มในการตรวจยึดรถต้องสงสัย ไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียน ไม่มีสำเนาทะเบียนรถยนต์ และหลักฐานอื่นมาตรวจสอบ พร้อมกับจัดทำประวัติบุคคลต้องสงสัยรวบรวมไว้เป็นอย่างระบบ สามารถตรวจสอบได้

6.4 จัดชุดตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ออกประชาสัมพันธ์ ตรวจค้นชุมชนรถ ร้านค้าอะไหล่รถเก่า ให้ตรวจสอบลูกค้าผู้มาใช้บริการเกี่ยวกับหลักฐานรถให้ถูกต้อง

6.5 จัดประชุม ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือผู้พักอาศัย ตามหมู่บ้านจัดสรร คอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนท์ แฟลตให้มีภูมิทัศน์ สภาพพื้นที่ให้เหมาะสมกับการป้องกันปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ได้แก่

- ขอความร่วมมือผู้ประกอบการ ผู้พักอาศัย ร่วมกันจัดสถานที่จอดรถ โดยจัดให้มีคนเฝ้าและมีเส้นทางเข้าออกทางเดียว

- บริเวณที่จอดรถควรจัดให้มีรั้วกั้นและราวเหล็ก ไว้สำหรับล้อครกของผู้พักอาศัย (รถยนต์ จักรยานยนต์)
- ควรมีไฟส่องสว่างบริเวณที่จอดรถและทางเดินรอบ ๆ
- ควรติดกล้องโทรทัศน์วงจรปิด โดยหันกล้องมาทางบริเวณที่จอดรถและบริเวณรอบอาคาร
- ติดป้าย และแจกแผ่นพับเตือนผู้ที่นำรถมาจอด หรือที่อาคารบ้านพัก ให้ปรากฏข้อความว่า “โปรดล็อคพวงมาลัย ล็อคคีย์ ล็อคคอ ล็อคกุญแจโซ่” ทุกครั้งที่จอดรถ เพื่อป้องกันรถหาย

6.6 รวบรวมข้อมูล จัดทำแฟ้มชื่อ ภาพถ่าย กลุ่มแก๊งค์ คนร้ายที่มีแผนประทุษกรรมลักทรัพย์รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ประจำรถยนต์ หัวหน้าสายตรวจ และจุดสกัด เพื่อเป็นข้อมูลในการตรวจสอบ

6.7 เชิญวิทยากรที่มีความรู้ เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ มาให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการสังเกตจดจำ และวิธีการโจรกรรมรถในรูปแบบต่าง ๆ

การก่อเหตุคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ธนาคาร ร้านค้าทอง ร้านสะดวกซื้อ ปัมน์้ำมัน
สถานการณ์

เนื่องด้วยปัจจุบัน ได้เกิดเหตุคนร้ายทำการประทุษร้ายต่อทรัพย์ขึ้นบ่อยครั้ง โดยเฉพาะธนาคาร ร้านค้าทอง ร้านสะดวกซื้อ ปัมน์้ำมัน บางครั้งทำให้มีผู้ได้รับอันตรายต่อร่างกาย ต่อชีวิต และทรัพย์สิน ทำให้ผู้ประกอบการดังกล่าว และประชาชนทั่วไป เกิดความตื่นตระหนกก่อให้เกิดผลกระทบในด้านความปลอดภัย ต่อชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนรวมทั้งส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ (สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง, 2550)

ภารกิจ

สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง จึงได้กำหนดมาตรการในการป้องกันการประทุษร้ายต่อทรัพย์โดยการสนธิกำลัง เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกสายงานในสังกัด เพิ่มความเข้มในการกวาดขันตรวจตราป้องกันเหตุ ประทุษร้ายต่อทรัพย์บริเวณ ธนาคาร ร้านค้าทอง ป้ายรถประจำทาง จุดล่อแหลม และจุดเฝ้าระวังต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งประสานขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการในการรักษาความปลอดภัยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เป้าหมาย

1. เพื่อเป็นการป้องกันเหตุประทุษร้ายต่อทรัพย์สินบริเวณ ธนาคาร ร้านค้าทอง ร้านสะดวกซื้อ ปั้มน้ำมัน ป้านรถประจำทาง
2. เพิ่มความถี่ในการกวาดขันตรวจตราอย่างต่อเนื่องในพื้นที่เป้าหมาย
3. ขอความร่วมมือจากแนวร่วม จากผู้ประกอบการ อาสาสมัคร ฯ
4. อบรมให้ความรู้ในการระวังป้องกันอาชญากรรม
5. สามารถควบคุมสถานการณ์อาชญากรรมการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินอย่างมีประสิทธิภาพ

การปฏิบัติ

1. ด้านการประชาสัมพันธ์ป้องกันการประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน
 - จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการ ธนาคาร ร้านค้าทอง ร้านสะดวกซื้อ ปั้มน้ำมัน ในการติดตั้งทีวีวงจรปิด บริเวณภายในร้านและหน้าร้าน และให้มีการตรวจสอบสัญญาณเตือนภัยอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนติดป้ายประชาสัมพันธ์ บริเวณหน้าร้าน โดยไม่ให้สวมหมวกนิรภัย แวนตากันแดดสีเข้ม เข้าไปในสถานที่ดังกล่าว และให้จัดที่สำหรับเก็บหมวกนิรภัยไว้ให้ลูกค้า
 - แจกแผ่นพับ ใบปลิว ออกประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนตามชุมชน สถานศึกษาให้ประชาชน รู้จักในการระวังป้องกันทรัพย์สิน รวมทั้งติดสติ๊กเกอร์หมายเลขโทรศัพท์ แจ้งเหตุด่วน เหตุร้าย ตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อสะดวกในการแจ้งเหตุได้โดยเร็ว
 - จัดให้มีการประชุมให้ความรู้ กับผู้ประกอบการ ธนาคาร ร้านค้าทอง ร้านสะดวกซื้อ หมู่บ้านจัดสรร ปั้มน้ำมัน
 - ให้ความรู้ในการป้องกันทรัพย์สิน โครงการ 5 นาที หน้าเสาธง ให้กับสถานศึกษา เพื่อนำไปถ่ายทอดให้กับผู้ปกครองทราบ และเป็นเป็นการปลูกฝังให้กับนักเรียน นักศึกษา ในการระวังป้องกันเหตุประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน และเป็นแนวร่วมในการให้ข่าว

ด้านป้องกันเหตุประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน

- กำหนดให้ ธนาคาร ร้านค้าทอง ร้านสะดวกซื้อ ปั้มน้ำมัน ในเขตรับผิดชอบเป็นจุดตรวจ ให้เจ้าหน้าที่สายตรวจจมนักกวาดขันตรวจตราอย่างต่อเนื่อง
- เจ้าหน้าที่สายตรวจเดินเท้า ธนาคาร ร้านค้าทอง เพิ่มความถี่ในการตรวจตรา และให้มีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ระวัง เจ้าหน้าที่สายตรวจเดินเท้า ธนาคาร ร้านค้าทอง กับหัวหน้าสายตรวจ

- มีการตั้งจุดเคลื่อนที่ บริเวณถนนที่มีธนาคาร ร้านค้าทอง ตั้งอยู่
- ให้หัวหน้าสายตรวจและเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้มีการตรวจเคลื่อนที่ บริเวณถนนที่มีธนาคาร ร้านค้าทอง ครั้งละ 30 นาที และให้ทำการตรวจค้นรถต้องสงสัย และบุคคลต้องสงสัย บริเวณดังกล่าว

- จัดสายตรวจเดินเท้า ออกตรวจบริเวณตลาดนัด ในช่วงเวลา 16.00-20.00 น. ในวันอังคารและวันศุกร์ วันละ 2 นาย เพื่อป้องกันเหตุการณ์ล้วงกระเป๋า และลักทรัพย์ยานยนต์

- จัดเจ้าหน้าที่อาสาสมัครตำรวจบ้าน และเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ออกตรวจร่วมระหว่างวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ เวลา 19.00 – 23.00 น. บริเวณชุมชน บ้านจัดสรร ตลาดนัด

- ให้มีการปิดตามเวลาที่กำหนด

- จัดชุดสืบสวน สืบสวนหาข่าวความเคลื่อนไหวจากกลุ่มมิจฉาชีพ และบุคคลพันโทษภายในเขตรับผิดชอบ ที่มีพฤติกรรมในการก่อเหตุประทุษร้ายต่อทรัพย์ มาเป็นข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการติดตามจับกุมเมื่อก่อเหตุ

- จัดสืบสวน ออกตรวจบริเวณ ธนาคาร ร้านค้าทอง ร้านสะดวกซื้อ เพื่อเป็นการป้องเหตุ

- ออกสืบสวนหาข่าว ตามร้านค้าของเก่า โรงรับจำนำ ร้านซ่อมรถจักรยานยนต์ ตู้ซ่อมรถยนต์

- จัดทำประวัติกลุ่มวัยรุ่นอายุระหว่าง 19-25 ปี ไว้เป็นข้อมูล

- จัดระเบียบควบคุมธนาคาร ร้านค้าทอง ร้านสะดวกซื้อ ปิมน้ำมัน โรงรับจำนำ

ในการควบคุมดูแล

- จัดทำข้อมูลประวัติบุคคลพันโทษ ไว้เพื่อตรวจสอบ

- มีการระดมกวาดล้างปิดล้อมตรวจค้น ทุกวันเสาร์ ตามชุมชน แหล่งมั่วสุ่ม

- เฝ้าระวังสืบสวนติดตามคดีค้างเก่า

คดีลักทรัพย์ มาตรการน้ำ (มิเตอร์น้ำประปา)

สถานการณ์

เนื่องด้วยปัจจุบัน ได้เกิดเหตุคนร้ายทำการลักทรัพย์ มาตรการน้ำ (มิเตอร์น้ำประปา) ในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลดอนเมืองและบริเวณสถานีตำรวจข้างเคียงเป็นจำนวนมาก ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน ตลอดจนหน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหาย (สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง, 2550)

ภารกิจ

สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง ได้กำหนดมาตรการในการป้องกันเหตุลักทรัพย์ มาตรการวัดน้ำ (มิเตอร์น้ำประปา) โดยการสนธิกำลัง เจ้าหน้าที่สายตรวจ และเจ้าหน้าที่สืบสวน เพิ่มความเข้มข้นในการกวาดขันตรวจตราป้องกันเหตุ ตามหมู่บ้าน ชุมชน อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งประสานขอความร่วมมือจากประชาชนในการระวังป้องกันและแจ้งเหตุ

เป้าหมาย

1. เพื่อเป็นการป้องกันเหตุลักทรัพย์ มาตรการวัดน้ำ (มิเตอร์น้ำประปา)
2. แสวงหาความร่วมมือจากแนวร่วม อาสาสมัคร ประธานชุมชน รปภ.หมู่บ้าน
3. สามารถควบคุมสถานการณ์ภาพอาชญากรรมการลักทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพอย่าง

ต่อเนื่อง

การปฏิบัติการป้องกันการประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน

1. หัวหน้าสายตรวจ และเจ้าหน้าที่สายตรวจ ออกตรวจตราตาม หมู่บ้าน ชุมชน
2. มีการตั้งจุดตรวจเคลื่อนที่ บริเวณถนนสายต่างๆ ในเขต
3. ทำการตรวจค้นรถต้องสงสัย และรถซาเล้งเก็บของเก่า
4. จัดเจ้าหน้าที่ ตชส. และอาสาสมัครตำรวจบ้าน ออกตรวจร่วม ระหว่างวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ เวลา 20.00-24.00 น. บริเวณชุมชน บ้านจัดสรร
5. จัดเจ้าหน้าที่ ตชส. แสวงหาความร่วมมือจากประชาชนโดยเฉพาะอาสาสมัคร ประธานชุมชน รปภ. หมู่บ้าน ในการมีส่วนร่วมในการระวังป้องกันและแจ้งเหตุ
6. จัดชุดสืบสวน หาข่าวความเคลื่อนไหวจากกลุ่มมิจฉาชีพ และบุคคลพันโทษ ภายในเขตรับผิดชอบ ที่มีพฤติกรรมในการก่อเหตุประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน มาเป็นข้อมูลเพื่อเป็น ประโยชน์ในการติดตามจับกุมเมื่อก่อเหตุ
7. มีการประสานติดต่อข้อมูลกับ สถานีตำรวจข้างเคียง
8. จัดระเบียบควบคุม ร้านค้าของเก่าไว้อย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้
9. จัดชุดสืบสวนออกตรวจตามร้านค้าของเก่า และบริเวณแหล่งที่พักของรถซาเล้ง ในเขตรับผิดชอบ
10. จัดทำประวัติ ซาเล้ง (เก็บและรับซื้อของเก่าขาย) ทั้งที่มีที่อยู่ในเขตรับผิดชอบ ของสถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง และผู้ที่ไม่ได้รับอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาล ดอนเมือง แต่เข้ามาทำการซื้อของเก่าในสถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง

คดีประทุษร้ายต่อผู้ขับขี่รถยนต์สาธารณะ (แท็กซี่)

สถานการณ์

ด้วยในปัจจุบันเกิดเหตุชิงทรัพย์ผู้ขับขี่รถยนต์สาธารณะ (แท็กซี่) ในเขตรับผิดชอบของ สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง กำหนดมาตรการในการป้องกันเหตุประทุษร้ายต่อทรัพย์ผู้ขับขี่รถยนต์สาธารณะ (แท็กซี่) ให้จงได้ (สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง, 2550)

ภารกิจ

ควรมีการกำหนดมาตรการแบบบูรณาการร่วมกันปฏิบัติ ระหว่างฝ่ายปราบปราม ฝ่ายจราจร และฝ่ายสืบสวน ในการป้องกันเหตุประทุษร้ายต่อทรัพย์ผู้ขับขี่รถยนต์สาธารณะ (แท็กซี่) ในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง สัมพันธ์กับมาตรการของ บข.น.

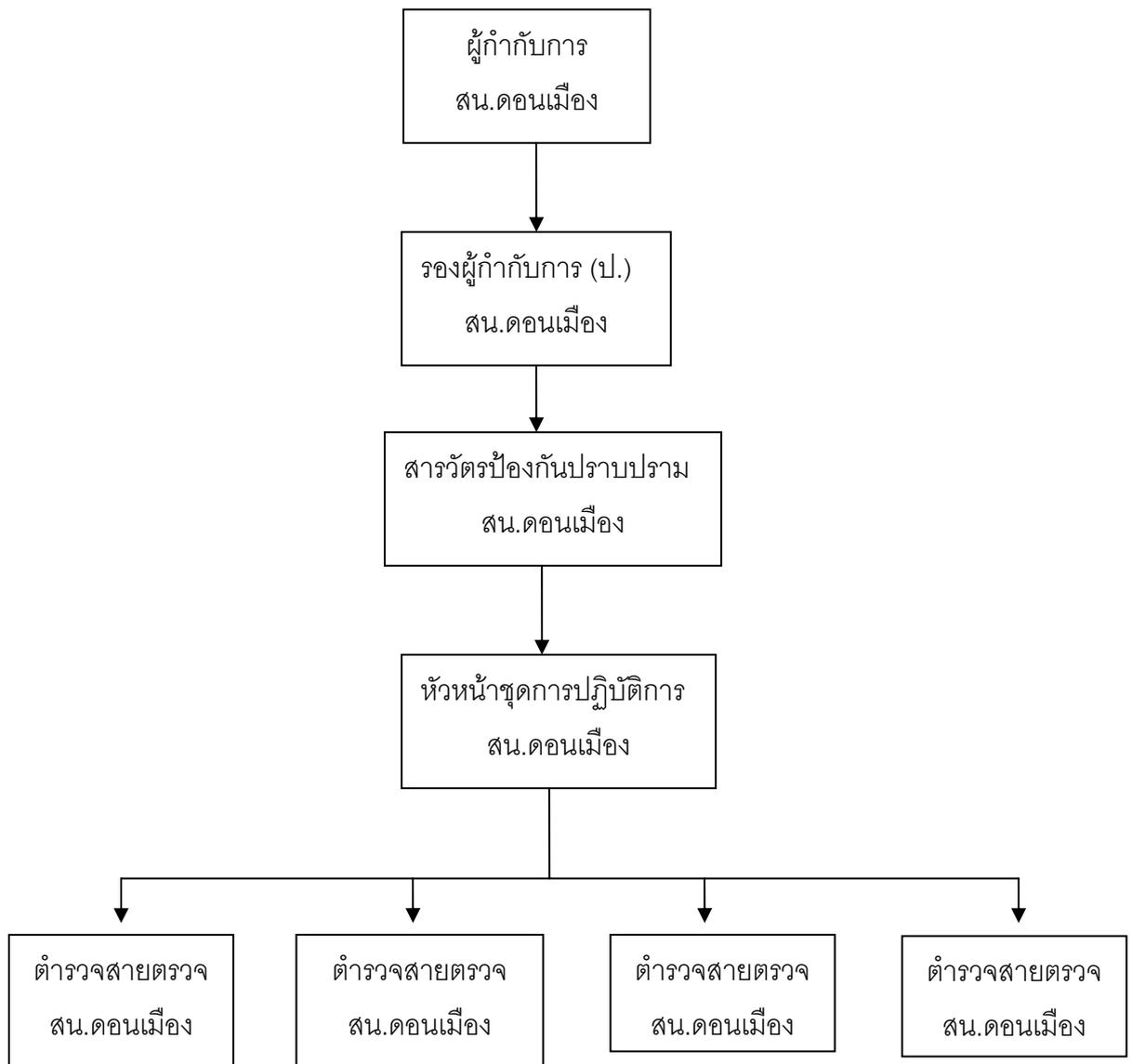
การป้องกันการประทุษร้ายต่อทรัพย์

1. การตั้งจุดตรวจค้น ช่วงเวลา 22.00–05.00 น. กำชับให้สายตรวจที่พบรถยนต์นั่งแท็กซี่ที่มีผู้โดยสารเป็นชายฉกรรจ์ นั่งมาด้วยตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ให้เรียกตรวจค้นทุกคัน
2. การทำประวัติกลุ่มเสี่ยงผู้ก่อเหตุ วิทยุรุ่นตามชุมชน คณงานก่อสร้าง รัศมีที่เกิดเหตุมาทำประวัติ พิมพ์ลายนิ้วมือ และเก็บข้อมูลไว้ในระบบ
3. อบรมเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและตรวจสอบความพร้อมของเจ้าหน้าที่สายตรวจก่อนออกปฏิบัติงานอบรมชี้แจง แนะนำยุทธวิธี และข้อกฎหมาย เพิ่มพูนความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจก่อนออกปฏิบัติงานทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความชัดเจนในภารกิจ การปฏิบัติ และหน้าที่รับผิดชอบและเพื่อนำข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่พบเห็นหรือได้รับคำร้องเรียนจากประชาชนมาชี้แจง และให้ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติให้ถูกต้อง รวมทั้งตรวจสอบความพร้อมของการแต่งกาย และการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ประจำตัวสายตรวจ
4. ให้เจ้าหน้าที่สายตรวจออกพบปะเยี่ยมประชาชนอย่างสม่ำเสมอ พูดคุย ทำความรู้จัก คำนึงกับประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ อย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะ กำนัน ผู้นำท้องถิ่น และผู้เสียหายในคดีต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับประชาชน ระดมความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

งานป้องกันปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง

การดำเนินงานของตำรวจสายตรวจของสถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง มีสายการบังคับบัญชาในการบริหาร ดังนี้

แผนภูมิที่ 1
 สายการบังคับบัญชาในการบริหารของตำรวจสายตรวจ
 สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง

ที่มา: เอกสารผลการปฏิบัติงานของตำรวจงานฝ่ายป้องกันปราบปรามของสถานีตำรวจ
 นครบาลดอนเมือง

ผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง ได้กำหนดมาตรการในการป้องกันอาชญากรรม โดย สนธิกำลัง เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกสายงานในสังกัด เพิ่มความเข้มในการกวาดค้นตรวจตราป้องกันเหตุร้าย ซึ่งมีผลกระทบในด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยมีมาตรการในการป้องกันอาชญากรรม

1. ปรับปรุงพัฒนาระบบสายตรวจให้เหมาะสมกับสภาพและสถานการณ์ในพื้นที่ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดสายตรวจตามแนวทางการจัดและควบคุมสายตรวจ โดยปรับปรุงพัฒนาระบบสายตรวจให้ครอบคลุมพื้นที่ ทั้งการจัดสายตรวจเดินเท้าและสายตรวจประเภทต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับสภาพอาชญากรรม ภูมิประเทศ และสถานการณ์ในพื้นที่เพื่อตัดโอกาสคนร้ายในการกระทำผิด สามารถระงับเหตุ และปราบปรามคนร้ายได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และมีความถี่ในการตรวจมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้อาจมีการพิจารณาแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบ โดยกำหนดให้มีรองสารวัตรป้องกันปราบปราม หรือนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรเป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละเขตตรวจเป็นการแน่นอนอีกด้วยก็ได้

2. อบรมเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและตรวจสอบความพร้อมของเจ้าหน้าที่สายตรวจก่อนออกปฏิบัติงานอบรมชี้แจง แนะนำยุทธวิธีและข้อกฎหมาย เพิ่มพูนความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจก่อนออกปฏิบัติงานทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความชัดเจนในภารกิจปฏิบัติ และหน้าที่รับผิดชอบและเพื่อนำข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่พบเห็นหรือได้รับคำร้องเรียนจากประชาชนมาชี้แจง และให้ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติให้ถูกต้อง รวมทั้งตรวจสอบความพร้อมของการแต่งกาย และการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ประจำตัวสายตรวจ

3. ให้เจ้าหน้าที่สายตรวจออกพบปะเยี่ยมประชาชนอย่างสม่ำเสมอ พูดคุย ทำความรู้จัก คำนึงกับประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ อย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะ กำนัน ผู้นำท้องถิ่น และผู้เสียหายในคดีต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับประชาชน ระดมความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

4. ปรับปรุงการติดต่อสื่อสาร ควบคุมสั่งการเจ้าหน้าที่สายตรวจให้ไปถึงที่เกิดเหตุ โดยเร็วเข้าควบคุมพื้นที่รักษาสถานที่เกิดเหตุ หากร่องรอยพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ และช่วยเหลือพนักงานสอบสวนจนกว่าจะเสร็จสิ้นภารกิจ

5. ตั้งจุดตรวจค้นบุคคลและยานพาหนะทุกวัน อย่างน้อยวันละหนึ่งครั้ง โดยให้กำหนดแผนให้สอดประสานกันระหว่างสถานีตำรวจใกล้เคียง

6. ระดมป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทุกเดือน อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ครั้งละ 3-5 วันโดยเฉพาะในช่วงเทศกาลต่าง ๆ โดยกำหนดคดีเป้าหมายให้เหมาะสมกับสถานการณ์และในระหว่างการระดมในแต่ละวัน ต้องมีการเพิ่มสายตรวจ มีการตั้งจุดตรวจในทุกผลัดของสายตรวจ และมีการตรวจค้นตามเป้าหมายที่สืบสวนไว้

7. ขยายงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่ เพื่อแสวงหาความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รวมทั้งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งโดยดำเนินการในลักษณะไตรภาคี ซึ่งประกอบด้วยส่วนราชการ องค์กรเอกชน และประชาชน จัดชุมชนสัมพันธ์พบปะเยี่ยมประชาชน รับฟังปัญหา แนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองและชุมชน รณรงค์แสวงหาความร่วมมือจากประชาชน องค์กรประชาชน หน่วยงานภาคเอกชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและยาเสพติดมากยิ่งขึ้น โดยพิจารณา ดำเนินการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เยาวชนสัมพันธ์สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เป็นต้น

8. ควบคุมปราบปรามแหล่งอบายมุขอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ตรวจตราสถานบริการและแหล่งบันเทิงต่าง ๆ ที่ขออนุญาตโดยขอด้วยกฎหมาย ให้มีการปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้โดยเคร่งครัด หากมีการกระทำผิดให้จับกุมดำเนินคดี และนำมาตรวจการในการพักใช้สิ่งปิด หรือถอนใบอนุญาตมาบังคับใช้อย่างจริงจัง

9. ปราบปรามยาเสพติดทุกประเภทอย่างเฉียบขาด และรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง ได้กำหนดมาตรการเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดให้โทษ โดยได้มอบหมายให้ฝ่ายสืบสวนออกแผนปฏิบัติการ เรื่อง การแก้ปัญหายาเสพติดในพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง

3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาทางด้านนิเวศน์เพื่อการวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขตกรุงเทพมหานคร (ฝั่งธนบุรี) (วชิระ ชอบแต่ง, 2545, น. 8) จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับจำนวนประเภทและความร้ายแรงของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. อัตราของอาชญากรรมเพิ่มขึ้น ตามความหนาแน่นของประชากรที่สูงขึ้น คือ ที่ใดประชากรหนาแน่น อาชญากรรมก็มีความหนาแน่นเพิ่มขึ้นด้วย

2. อาชญากรรมในเขตเมืองสูงกว่าแถบชานเมือง กล่าวคือ พื้นที่ใดที่มีสภาพความเป็นเมือง จะมีคดีสูงกว่าพื้นที่ที่มีสภาพเป็นชนบท ดังนั้น เมืองมีการขยายตัวไปในทางใดหรือในพื้นที่ใดแล้ว อาชญากรรมก็จะขยายตัวไปในทิศทางและพื้นที่ดังกล่าวแล้ว

3. อาชญากรรมแต่ละประเภทไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพทางกายภาพแต่อย่างใด กล่าวคือ คดีอาชญากรรมทุกประเภท (ยกเว้นคดีประเภทค้าประเวณี) มีความสัมพันธ์กับการใช้ที่ดินย่านการค้าเพียงอย่างเดียว

กฎการวางผังถนนในชุมชนพักอาศัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดโจรกรรม (บริหาร เลียงอารมณ, 2543, น. 5) ปัญหาโจรกรรมในเคหสถานนั้นไม่ปรากฏว่ามีการศึกษาในทางวิชาการอย่างจริงจังแต่อย่างใด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากปัญหาโจรกรรมที่เกิดขึ้นไม่มีความรุนแรงมากนัก อย่างไรก็ตามเกี่ยวกับเรื่องนี้ก็มีผู้ศึกษาอยู่บ้าง และได้สรุปสาเหตุการเกิดโจรกรรมเคหสถานเอาไว้ว่า

1. ทางสังคม มีปัญหาเกี่ยวกับชนท้องถิ่นเดิม ซึ่งตั้งถิ่นฐานในบริเวณนั้นอยู่ก่อนมีสภาพการดำเนินชีวิต ระบบธรรมเนียมวัฒนธรรมซึ่งแตกต่างไปจากผู้ซึ่งเข้ามาอยู่ทำให้เกิดความรู้สึกถูกละเมิดอาณาเขต และเกิดความหวงแหนอาณาเขตดังกล่าว จนทำให้ไม่ยอมรับและเกิดความไม่พอใจ

2. ทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การที่ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้พักอาศัยในหมู่บ้านจัดสรรต่างจากชนท้องถิ่น ตลอดจนกรรมกรก่อสร้างก็อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาได้

3. การจัดการบริหารชุมชน ได้แก่ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐและเจ้าของโครงการ ไม่สามารถดำเนินการตามโครงสร้างชุมชน ให้เป็นชุมชนที่สมบูรณ์แบบได้ โดยเฉพาะด้านความปลอดภัยซึ่งมักจะอยู่ในระหว่างโครงการยังไม่เสร็จสิ้น

4. ทางด้านกายภาพ คือ ลักษณะทางกายภาพของถนน เช่น ถนนที่เป็นซอยแยกมาก ๆ และไม่มีไฟถนนก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่เอื้ออำนวยให้เกิดขึ้นง่าย

ประสบการณ์และทัศนคติของเหยื่ออาชญากรรมในคดีลักทรัพย์ในเคหสถานในเขตสถานีตำรวจนครบาลคันนายาวที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม (มนู เมฆหมอก, 2545, น. 19-20)

มงคล หุ่นเรืองใจ และคณะ (2545) เกี่ยวกับปัญหาสาเหตุการลักทรัพย์ในเคหสถานในเขตพื้นที่สถานีตำรวจคันนายาว พบว่า มีประเด็นที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับที่เกิดเหตุหลายประการ ที่มีผลต่อการลักทรัพย์ในเคหสถาน ได้แก่

1. ในประเด็นของคนเฝ้าบ้าน พบว่า บ้านที่ไม่มีคนเฝ้ามีแนวโน้มที่จะเกิดเหตุได้มากกว่าบ้านที่มีคนเฝ้าอยู่

2. การใส่กุญแจและกลอนประตู พบว่า มีผลน้อยต่อการก่อคดี ไม่ก่อให้เกิดการตัดช่องโอกาสการก่อคดีที่ได้ผล
 3. ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน การฝากบ้านไว้กับเพื่อนบ้าน พบว่า บ้านที่ไม่มีการฝากเพื่อนบ้านมีแนวโน้มที่จะเกิดเหตุได้มากกว่า
 4. พื้นที่ใกล้เคียงหรือติดกับบ้าน พบว่า บ้านที่เกิดเหตุส่วนใหญ่จะมีบริเวณข้างเคียงที่ติดกับบ้าน เป็นบ้านหรือสิ่งก่อสร้างมากกว่าบริเวณข้างเคียงที่ติดกับบ้านเป็นที่ว่างเปล่า
 5. ภายในบ้านที่มีต้นไม้หรือสิ่งของรกรุงรังให้คนร้ายแฝงกาย พบว่า ทั้งบ้านที่ไม่มีต้นไม้และสิ่งของรกรุงรัง และไม่มีการเกิดเหตุใกล้เคียงไม่แตกต่างกัน
 6. รั้วบ้านโปร่ง สามารถมองเห็นภายในได้ทั่วถึง พบว่า มีแนวโน้มจะเกิดเหตุกับบ้านที่มีรั้วทึบมากกว่าบ้านที่มีรั้วโปร่งสามารถมองเห็นภายในได้
 7. การเลี้ยงสุนัขหรือสัตว์ส่งเสียง พบว่า มีแนวโน้มที่จะเกิดเหตุกับบ้านที่ไม่เลี้ยงสุนัขหรือสัตว์ส่งเสียงมากกว่าบ้านที่เลี้ยงสุนัขหรือสัตว์ส่งเสียง
 8. สัญญาณกันขโมย พบว่า มีแนวโน้มเกิดเหตุกับบ้านที่ไม่มีสัญญาณกันขโมยมากกว่า แต่ทั้งนี้ข้อควรคำนึง คือ บ้านเรือนส่วนใหญ่ยังไม่นิยมติดตั้งสัญญาณกันขโมยเท่าที่ควร
 9. ม่านปิดภายในบ้าน พบว่า มีแนวโน้มที่จะเกิดเหตุกับบ้านที่ไม่มีม่านปิดภายในบ้านมากกว่า บ้านที่มีม่านปิดภายใน
 10. ซอยบริเวณที่ตั้งบ้านมีทางทะลุได้หรือเป็นซอยตัน พบว่า มีแนวโน้มที่จะเกิดกับบ้านที่ตั้งอยู่ในซอยที่มีการทะลุได้มากกว่าบ้านที่ตั้งอยู่ในซอยตัน
 11. คนรับใช้ พบว่า บ้านที่ไม่มีคนรับใช้มีแนวโน้มจะเกิดคดีลักทรัพย์ในเคหสถานมากกว่าบ้านที่มีคนรับใช้
 12. ภายในรั้วบ้านมีแสงสว่างหรือไม่ พบว่า การมีแสงสว่างในรั้วบ้านไม่ก่อให้เกิดการตัดช่องโอกาสที่ได้ผล
 13. ภายในบ้านเปิดไฟหรือไม่ พิจารณาเฉพาะที่เกิดเหตุในเวลากลางคืน พบว่า บ้านที่ปิดไฟภายในตัวบ้านจะเกิดเหตุมากกว่าบ้านที่เปิดไฟภายในบ้าน
- ปิยะ สุขประเสริฐ (2545, น. 31-32) ได้ทำการศึกษาทัศนะของประชาชนต่อประสิทธิภาพของตำรวจระดับสถานีในการให้บริการประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจนครบาลบางยี่เรือ มีประเด็นที่น่าสนใจสรุปได้ 2 ประการ คือ

1. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประชาชนที่เคยไปติดต่อกับตำรวจ และประชาชนที่ไม่เคยไปติดต่อกับตำรวจ ปรากฏว่าประชาชนที่เคยไปติดต่อกับตำรวจมีทัศนคติไม่ดีต่อดำรวจเป็นเปอร์เซ็นต์สูงกว่าประชาชนที่ไม่เคยไปติดต่อกับตำรวจ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความบกพร่องของการปฏิบัติงานของตำรวจ

2. ภาพพจน์ที่ไม่ดีของตำรวจในสายตาของประชาชนที่จะต้องได้รับการแก้ไข คือเจ้าหน้าที่ตำรวจชอบใช้อำนาจข่มขู่ทำตัวเป็นนายประชาชนและมีกิริยาวาจาไม่สุภาพ

ผลของการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นทัศนคติของประชาชนที่มีต่อดำรวจว่า มีแนวโน้มไปในทางเสื่อมเสียสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจ การปฏิบัติหน้าที่มีขอบของตำรวจและไม่เป็นที่อุ้มใจแก่ประชาชนนี้ เจมส์ คิว วิลสัน ได้ศึกษา พบว่า เป็นสาเหตุสำคัญทำให้ประชาชนปลีกตัวเหินห่างจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ประเสริฐ เมฆมณี, 2543, น. 107) และหากตำรวจจะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากประชาชน หากไม่แล้วตำรวจก็แทบจะทำอะไรไม่ได้เลย (ชาย เสวิกุล, 2547, น. 122)

รูปแบบการป้องกันอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยได้เสนอหลักการปฏิบัติในการป้องกันอาชญากรรม ดังนี้

1. หลักการด้านความเสี่งต่อการถูกลงโทษ เป็นการยับยั้งผู้จะกระทำความผิดได้ ยับยั้งซึ่งใจว่า หากกระทำผิดในขณะนั้นหรือโอกาสนั้นแล้วเขาอาจจะถูกจับกุมนำตัวมาลงโทษ เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ใช้หลักเกณฑ์อันนี้ กล่าวคือ จัดตำรวจสายตรวจในการป้องกันอาชญากรรม การจัดสภาพแวดล้อมพื้นที่สาธารณะให้มีสภาพปลอดภัยจากการเกิดอาชญากรรม การป้องกันที่อยู่อาศัยโดยเจ้าของบ้านเอง เป็นต้น

2. หลักการในการแก้ไขตัวบุคคลและสภาพแวดล้อมในชุมชน

- มุ่งที่ตัวบุคคล เพื่ออบรมแนะนำตลอดจนปลูกฝังแนวความคิดของการเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชนและประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เป็นต้น ว่าการจัดโครงการเยาวชนสัมพันธ์ โครงการการอบรมให้ความรู้ด้านยาเสพติดแก่เด็กและเยาวชน การอบรมฟื้นฟูจิตใจและฝึกอาชีพ นักโทษ การบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เป็นต้น

- มุ่งจัดสภาพแวดล้อมชุมชนให้มีความเหมาะสมและปลอดภัยจากอาชญากรรม ได้แก่ ปรับปรุงแหล่งสลัม ถางที่รกร้าง จัดแสงไฟในทางเปลี่ยวให้พอเหมาะกับการมองเห็น การจัดเวรยามตามหมู่บ้าน การติดตั้งตู้แดงตามที่ต่าง ๆ เป็นต้น

3. หลักการเครื่องมือป้องกันและการจัดตัวอาคารสถานที่ เพื่อเป็นการสร้างอุปสรรคในการกระทำความผิดกระทำได้อย่างขึ้น โดยการนำเครื่องมืออุปกรณ์มาช่วยในการ

ป้องกัน เช่น การติดสัญญาณเตือนภัยป้องกันขโมย การติดตั้งโทรทัศน์วงจรปิดตามอาคาร บ้านเรือน การปรับปรุง กุญแจ ประตู หน้าต่างให้แข็งแรง การติดตั้งเหล็กตัดประตูหน้าต่าง การสร้างรั้วบ้าน เป็นต้น

การป้องกันอาชญากรรมสามารถแยกการป้องกันออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านข่าวสาร โดยการให้ข่าวสาร ข้อมูลและความรู้ ในการป้องกันอาชญากรรมแก่ประชาชนทุกกลุ่มให้รู้ถึงวิธีป้องกันตัวเองมิให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ ให้ประชาชนได้ทราบถึงสถานการณ์อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน ไม่ว่าจะในรูปแบบวิธีการกระทำผิด ผู้ต้องสงสัยกระทำผิดเพื่อประชาชนจะได้รับรู้และเตรียมการป้องกันได้ล่วงหน้า

2. การให้ความช่วยเหลือประชาชน โดยการให้ความร่วมมือแก่ประชาชนเมื่อได้รับการร้องขอ เป็นต้นว่า การสำรวจอาคารตึกแถวและแนะนำในเรื่องระบบการรักษาความปลอดภัยธุรกิจที่มีความเสี่ยงต่ออาชญากรรม ได้แก่ โรงแรม ร้านค้าเพชรพลอย ธนาคาร ตลอดจนการแนะนำให้ภาคเอกชนจัดเจ้าหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยตนเอง

3. การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

- การจัดกำลังสายตรวจในการตรวจท้องที่ โดยจะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับสถานภาพอาชญากรรม สภาพพื้นที่ และเป้าหมายในการออกตรวจ

- การวางแผนในการใช้กำลังคนตามสถานภาพของอาชญากรรมในชุมชน เช่น ในแหล่งชุมชนแออัดที่มีปัญหายาเสพติด ก็วางแผนและจัดกำลังพลให้เหมาะสม เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการป้องกันและจับกุม

- การวางแผนป้องกันอาชญากรรมตามประเภทความผิด เช่น การขโมยรถยนต์ เป็นต้น

4. กรอบแนวคิดในการศึกษา